(THE WORKERS' WORD)
The Lithuanian Workers' Weekly, Published by the "Darbininkų Žodis" Publishing Association, 184 Spadina Ave., Box 31, Toronto, Ont., Canada

DARBININKŲ ŽODIS

VISŲ ŠALIŲ PROLETARAI, VIENYKITĖS

SUBSCRIPTION RATES:
In Canada and Great Britain: One Year $2.00; 6 Months $1.00.
In All Other Countries: One Year $2.50; 6 Months $1.25. Single Cp. 5 c.

. 33 (132) KETVIRTADIENIS, RUGPIŪČIO (AUGUST) 13, 1936, TORONTO, ONTARIO METAI V

SPANIJOS LIAUDIS SUKILELIUS BAIGIA NUGALET

CF Nacionale Konvencija Nubalsavo Kooperuoti Su Kitom Partijom ir Grupem

i Pirmas žingsnis Linkui Didesnės Vienybės Tarpe Darbininkų Organizacijų

EAKCINIAI VADAI BUVO PRIVERSTI NUSILEISTI

Toronto, Rugp. 5—CCF nacio-lė konvencija praėjo labai rmingai. Vienybės šalininkų aičius delegatų tarpe buvo ne-ažas. Reakciniai vadai turėjo nkiai dirbti, kad išvengti tari-o priimti Komunistų Partijos liaciją. Atakuodami komunis-s visomis jėgomis, jie prava-rezoliuciją, kuria pasisakoma ieš vienijimąsi su komunistais, CCF susiaurinimą. Tačiau ne-rengė priedo, kuris reikalauja sti provincijoms kooperuoti su omis partijomis ir grupėmis i kuriais kasdieniniais reika-is.

Pridedamoj rezoliucijoj kon-ncija vienbalsiai pasisakė už lyvavimą bedarbių kovose, de-onstracijose, kovose prieš karą fašizmą. Taipgi už kooperavi-, tais klausimais su kitomis upėmis ir srovėmis. Kas svar-ausia, tai kad suteiktos teisės ovinciniams komitetams vys-ti kooperaciją provincijose. s suteikia galimybes provin-iams komitetams vykdyti pro-ncinių konferencijų tarimus enytis su kitomis srovėmis.

Bendrai paėmus, CCF konven-ja labai daug kuo skyrėsi nuo reitų konvencijų. Nežiūrint to, d atmetė vienybės klausimą, pasisakė teigiamai daugeliu ausimų. Tas rodo, kad CCF iniai nariai kreipia CCF gero-n pusėn.

KOMUNISTŲ KANDIDATAS

Fred Rose—Komunistų Partijos kandidatas St. Louis distrikte. Montreale. St. James distrikte statomas nuo komunistų draugas E. Dube. St. Mary distrikte E. Godin. Verdune stato CCF—draugą J. Cupello. Balsavimai įvyks 17 rugpiūčio (August).

Anglijos Komunistų Atstovo Maršrutas

Toronto, Rugp. 11. — Žymus omunistų vadas ir seimo narys, augas Gallacher, kalbės šiuose anados miestuose:

indsor, Ont., rugpiūčio .....13.
dbury, Ont., rugpiūčio .....14.
mmins, Ont., rugpiūčio .....16.
or Arthur, Ont., rugpiūčio 18.
innipeg, Man., rugpiūčio ....20.
randon, Man., rugpiūčio ....21.
egina, Sask., rugpiūčio .....22.
askatoon, Sask., rugpiūčio 23.
dmonton, Alta., rugpiūčio ....24.
algary, Alta., rugpiūčio .....25.
lairmore, Alta., rugpiūčio ....26.
rumheller, Alta., rugpiūčio 27.
ancouver, B. C., rugpiūčio 29.
anaimo, B. C., rugpiūčio ....30.
lace Bay, N. S., rugsėjo .....10.
alifax, N. S., rugsėjo .....11.

Svarbi Trades And Labor Congress Konvencija

Toronto, Rugp. 10.—Rugsėjo 8 dieną atsidarys Montreale Trades and Labor Congress konvencija. Šioj konvencijoj bus svarstomi labai svarbūs unijų reikalai.

Jei kurios unijos nori įnešti kokias rezoliucijas, turi jas pasiųsti į T. & L. Congress Centrą, 172 McLaren St., Ottawa, Ont., ne vėliau rugp. 19. Taip pat ir mandatai turi būti pasiųsti į centrą kaip galint greičiau.

Sekančiame numeryje patalpinsime Salsbergo straipsnį minimos konvencijos klausimu. Visi skaitytojai raginami atydžiai perskaityti, ypatingai unijistai.

50,000 VETERANŲ KANADOJ NETURI DARBO

Ottawa, Rugp. 1.—Federalės valdžios žiniomis, 50,000 pereito karo kareivių, kurie vadinami veteranais, yra bedarbiai.

Tai tokį gyvenimą jie išsikariavo gindami imperialistų reikalus.

Winnipeg, Man., Rugp. 12.—Winnipego miesto tarybos narys, Penner, statomas kumunistų kandidatu į Alta. seimelį the Pass distrikte.

Lietuva Pasirašė Prekybinę ir Politinę Sutartį Su Vokietija; Didesnę Naudą Turės Vokietija

Berlinas, Rugpiūčio 5.—Lietu-os ir Vokietijos atstovai pasi-ašė prekybinę ir politinę sutartį arp šių abiejų šalių.

Sulyg tos Hitlerio ir Smetonos stovų padarytos sutarties, kiek okietija pirks Lietuvoj kiaulių kitų ūkio gaminių, tiek Lie-va turės pirkti Vokietijos pre-ių.

Išrodo, kad sutartis padaryta giomis, tačiau taip nėra. Tarp ietuvos ir Vokietijos santy-iams pablogėjus, Vokietijos rekių įvežimas į Lietuvą suma-ėjo tik 33 nuošimčiais, o iš Lie-tuvos į Vokietiją 90 nuoš. Vadinasi, normali prekyba nesugrąžinima. Kita, Hitleris išsiderėjo teises 40 nuošimčių kiaulių pirkti Klaipėdos krašte, tvarkant Klaipėdos vyriausybei, kurią kontroliuoja Hitlerio simpatikai.

Smetona sutikęs duoti didesnes teises "vokietininkams" Klaipėdos krašte, kas reiškia hitlerininkams.

Prie tokios sutarties Hitlerį pastūmėjusi Lenkija, kurios santykiai su Vokietija žymiai pablogėjo del Danzigo, kur vokiečiai pradėję šeimininkauti.

GRAIKIJOS PREMJERAS NORI ĮVESTI FAŠISTINĘ DIKTATŪRĄ

Atenai, Graikija, Rugp. 5.—Graikijos darbininkai paskelbė 24 valandų generalį streiką protestuodami prieš Graikijos premjero, Metaxas, pastangas įsteigti fašistinę diktatūrą Graikijoj.

Metaxas, su karaliaus Jurgio sutikimu, paleido seimą, kuriame buvo 14 komunistų atstovų, ir pradeda viešpatauti diktatoriškai.

Ethiopai Pradeda Pliekti Italus Vėl

Paryžius, Rugp. 2.—Laikraštis Excelsior gavo pranešimą iš Džibauti, francūziško Somalilando, kuris sako, kad ethiopų puolimas ant italų atsinaujina.

Dar nepatvirtintos žinios sako, kad ethiopai užėmę Dessie miestą per didelę kovą, kurioje kritę 7,000 kareivių.

Gore, Vakarinė E t h i o pija, Rugp. 5.—Ras Imru suorganizavęs armiją iš 60,000 ethiopų, kurios 40,000 kareivių traukia linkui Amhara distrikto, kuriame randasi ir Adis Ababa. Ras Kasa vyresnysis sūnus esąs paskirtas komandierium Addis Ababos apylinkėj.

Kanados Lietuvių Kongreso Veikiantis Komitetas

Kanados Lietuvių Kongresas Lietuvos Liaudžiai Ginti, atsiguvęs Montreale, rugpiūčio 1 ir 2, tęsimui ir vadovavimui Lietuvos liaudies gynimo veikimo, išrinko Kanados Lietuvių Veikiantį Komitetą, į kurį išrinkti šie draugai ir draugės:

Z. Janauskas
K. Kilikevičius
O. Vilkaitienė
P. Matulaitytė
M. Mašnickas
J. Lesevičius
P. Šuplevičius

Šie draugai ir draugės yra nariais trijų didžiausių Montrealo lietuvių organizacijų, butent Sūnų ir Dukterų Pašalpinės Draugijos, Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Vytauto Neprigulmingo Kliubo ir ALDLD. Šios trys organizacijos bendrai turi arti 1,000 narių.

EULER PRIPAŽĮSTA, KAD SSRS DARO PROGRESĄ

Kitchener, Rugp. 6.—"Stebėtini dalykai daromi Sovietų Sąjungoj," pareiškė čia kalbėdamas Mr. Euler, prekybos ir pramonės ministeris.

AMERIKOS DARBO FEDERACIJOS VADAI META LAUK VISĄ MILIJONĄ UNIJISTŲ

VISAS JŲ PRASIKALTIMAS, TAI RĖMIMAS INDUSTRINIŲ UNIJŲ

Washington, D. C., Rugp. 6.—Amerikos Darbo Federacijos Pildantysis Komitetas 13 balsų prieš 1 nubalsavo suspenduoti 10 unijų ir jų vadų, kurie sudaro Committee for Industrial Organization, jei neatsisakys nuo to komiteto. Tik vienas David Dubinsky, International Ladies Garment Workers prezidentas, balsavo prieš.

Jeigu tas bus įvykdyta, tai iš Amerikos Darbo Federacijos bus išmesta virš milijono unijistų.

"Tai didelis nemalonumas darbininkams," pareiškė federacijos prezidentas William Green. "Aš gailiuosiu, kad reikėjo taip padaryti."

Visas tų suspenduojamų unijų ir jų vadų prasikaltimas, tai kad sudarė komitetą industrinėms unijoms organizuoti ir užsidėjo už pareigą suorganizuoti dar neorganizuotus plieno, gumos ir automobilių industrijų darbininkus.

John Lewis, industrinėms unijoms organizuoti komiteto vadas, pareiškė, kad už tokį begėdingą darbą atsakys federacijos vadai. O jo komitetas neatsisakysiąs nuo užsibrėžto tikslo, nors ir reiktų išeiti iš federacijos.

CHIANG KAI-CHEKAS RENGIASI UŽPULTI ANT WUCHOW MIESTO

Wochow, Kwangsi, provinc., Rugp. 7. — Wuchow, svarbus Kwangsi provincijos uostas ant West upės, rengiasi gynimuisi nuo Chiang Kai-sheko užpuolimo, kuris su savo armija žygiuoja linkui šio miesto. Manoma, kad nebus galima išvengti pilietinio karo tarp Kantono ir Nankingo valdžių.

Komunistų Partija Eina Pagelbon Ispanijos Liaudžiai

Toronto, Rugp. 10.—Kanados Komunistų Partijos Ontarijos Distrikto komitetas skelbia, kad pradeda kampaniją už paramą Ispanijos liaudžiai, kovojančiai prieš fašizmo atakas.

Pirmas masinis mitingas Toronte įvyks rugpiūčio 17, 7.30 val. vakare, Queens parke. Šiame mitinge bus atsikreipta į susirinkusius del aukų Ispanijos liaudžiai. Visi Ispanijos liaudžiai pritariantieji kviečiami atsilankyti ir atsinešti finansinės paramos.

"Komunistų Partija taipgi pasiuntė laiškus CCF ir kitoms darbininkų organizacijoms prašydama paramos ir kad atsiųstų kalbėtojus," pareiškė Norman Freed.

Pinigai Ispanijos liaudžiai bus siunčiami per International Federation of Trade Unions.

ATRĖMĖ NETEISINGUS HITLERIO PRIMETIMUS

Paryžius, Rugp. 8.—Francijos komunistų laikraštis pranešė, kad tie keturi vokiečiai, kurie, sulyg Hitlerio paskelbimo, buvo nusmerkti mirtin Ispanijos Revoliucinio Tribunolo ir sušaudyti, nebuvę kokie fašistai, bet kovotojai prieš fašizmą ir kritę kovoje prieš Hitlerio remiamus Ispanijos fašistus. Jie buvę pabėgę iš Vokietijos nuo Hitlerio kirvio.

Tą patį tvirtina ir Barcelonos valdžia, kuriai tuos kaltinimus primeta.

Hitleris tyčia tuos paskalus paleido, kad gauti priekabę ir pasiųsti savo laivus.

FAŠISTO GENEROLO GRUMOJIMAS ISPANIJOS LIAUDŽIAI

Madridas, Liepos 27.—Ispanijos sukilelių fašistų vadas, generolas Franco, iš Sevilla radio stoties paleido grumojimą, kad kai jis užkariaus Madridą, tai visus kairiuosius iššūdysiąs.

"Pirmą dieną," jis pareiškė, "aš nukirsiu šimtą tūkstančių galvų. Antra dieną du šimtu tūkstančių, ir taip toliau iki nei vieno komunisto, socialisto ar anarchisto unijisto neliks gyvo."

Anglija Pasirengus Sulošt Kontrevoliucinę Rolę

Anglija Bijo, Kad Ispanijos Darbininkai Nepaimtų Valdžios

Londonos, Rugp. 8.—Kaskart vis aiškiau pasirodo Anglijos veidas Ispanijos pilietinio karo klausime. Paaiški, kad Anglija prisibijo darbininkų valdžios.

"Mes nepasitenkinę, kad koalicinė valdžia, egzistavusi prieš revoliuciją, dabartiniu laiku egzistuoja Madride," išsireiškęs vienas iš Anglijos valdžios atstovų. "Valdžia davė ginklus ir amuniciją nekuriems komunistiniams ir ultra-raudoniems elementams, kurie paliko nebesukontroliuojami."

Anglijos imperializmui kinkos dreba, kad Ispanijos darbininkai suvienytomis jėgomis atmušę fašistus neįsteigtų savo valdžios.

Ir Vokietija Planuoja Kontrevoliucinius Žygius

Berlinas, Rugp. 8.—Vokietija principe sutinkanti su Francijos planu laikytis neutraliai, jei Sovietų Sąjunga sutiksianti, bet nenumatoma, kad ji tą vykdytų. Ji tik priekabių ieško, kad padėti fašistams.

"Jei Madrido ir Barcelonos valdžios nebegalės apsaugoti turtą ir gyvybes kitų šalių piliečių," rašo Kreuz-Zeitung, "tegul nesistebi, jei kitų šalių valdžios panaikins oficialį jų pripažinimą ir imsis tam tikrų būdų apsaugojimui savo piliečių nuo bolševikų."

Šis pasakymas aiškiai rodo, kad Hitleris laukia progos. Jei tik pamatys, kad Ispanijos darbininkai įsigali, tuoj užpuola vardan savo piliečių gelbėjimo.

Vos Neužmušė Ispanijos Socialistų Vado Caballero

Madrid, Rugp. 8.Ispanijos fašistai vos neužmušė Ispanijos socialistų vado, draugo Francisco Largo Caballero, kuomet iš kanuolių nutaikė į tą vietą, kur jis su kitais fronto vadais darė planus, kaip atmušti fašistus. Jie tuolaiku radosi ant Guadarrama kalno, kur ėjo dideli mūšiai.

"Vos kaip katės išprukom į laiką," pareiškė Caballero leitenantas, Alvarez del Vayo. "Vos apleidome namą, kaip trys kitos bombos viena paskui kitą atlėkė ir sunaikino namą."

Toronto, Rugp. 12.—Galutiną apyskaitą padarius pasirodė, kad nuo metinio "Darbininkų Žodžio" pikniko pelno liko $82.79.

Cornwall, Ont., Rugp. 12.—Sustreikavo 1,500 Courtaulds fabriko darbininkų.

Toronto, Rugp. 12. East York gyventojai nutarė skelbti streiką prieš Mr. Croll užkraunamus taksus.

FORT ERIE MAJORAS REIKALAUJA ROMYT BEDARB.

Fort Erie, Ont., Rugp. 5.—Šio miestelio majoras viešai reikalauja, kad visi bedarbiai, kurie vedę ir kurie gyvena iš pašalpos, būtų išromyti, kad negalėtų didinti šeimynų.

$100,000 ISPANŲ RAUDONAM KRYŽIUI

New York.—Tarptautinė Sukniasiuvių Unija per savo prezidentą D. Dubinskį atsišaukė į Amerikos darbo unijas, kad sudėtų $100,000 Ispanijos Darbininkų Raudonajam Kryžiui.

Manoma Sukilimas Bus Greit Nuslopintas Visai

Bet Prisibijoma Pasaulinio Susikirtimo Del Ispanijos Pilietinio Karo Pasekmių

Nugalėti Fašistai Pasirengę Išprovokuoti Tarptautinį Susikirtimą

Madridas, Rugp. 10.—Ispanijos liaudis, susiorganizavusi į liaudies armiją ir miliciją, uždavė didelius smūgius visiems reakcionieriams, kurie remia sukilusius fašistus ir monarchistus, užduodama didelius smūgius sukileliams įvairiose vietose.

Valdžia pranešė, kad lojalistai šiandien atėmė iš fašistų 13 miestų.

Tuo pačiu laiku lojalistų pagelbai pribuvo iš Francijos 15 greitų dviem motorais orlaivių, kuriuos Ispanijos valdžia tenai nusipirko. Jie bus naudojami bombordavimui sukilelių fašistų.

Ispaniškam Moroke pasireiškė biauri liga—cholera. Ispanijos valdžia sugavo sukilelių vadų atsišaukimą per radio iš Melilla, kuriame jie šaukėsi į savo prietelius Seville mieste, kad siųstų 20 dėžių prieščholerinių čiepų. Burgos mieste taipgi didelis pavojus, nes niekas nenori laidoti užmuštuosius, nežiūrint, kad generolas Mola davė griežtus įsakymus.

Du šimtai parinktų mainierių išdinamitavo armijos barakus Oviedo miesto, kur fašistai sukileliai išsilaikė per tris sąvaites. Pulkininkas Aranda, sukilelių vadas, per radio atsišaukė į generolą Molą, prašydamas pagelbos. Tačiau Mola negalįs duoti jokios pagelbos. Spėjama, kad fašistai sukileliai turės pasiduoti.

Vakar fašistus smarkiai sumušė Navafria perėjime, šiaurėj Madrido. Taip pat suėmė vieną fašistų laivą.

Visa kapitalistinė spauda pripažįsta, kad Ispanijos liaudis greitai nugalės savo priešus.

Hitleris ir Mussolinis Grumoja Intervencija

Yra manoma, kad fašistai, pirm galutinai pasiduoti, mėgins išprovokuoti tarptautinį susikirtimą, užpuldami ant tarptautinės juostos. Jie esą susitarę tą atlikti su Hitleriu. Hitleris turi sutraukęs nemažai laivų į Ispanijos vandenis. Kai tik fašistai pradėtų bomborduoti Tanger, Vokietijos laivai, neva gindami tą juostą, užimtų. Užėmimas vokiečiais tos tarptautinės juostos Anglijai, Francijai ir kitoms šalims reikštų didelį pavojų Viduržemio jūrose ir sulaužymą tarptautinės sutarties.

Vokietija Ieško Priekabių

Londonas, Rugp. 10.—Pranešama, kad Hitleris užsispyrusiai reikalauja pasiaiškinimo iš Ispanijos valdžios del septynių vokiečių mirties. Jis kaltina Ispanijos Revoliucinį Tribunolą nužudžius keturius fašistus. Taip pat Hitleris skelbia, kad vienas Ispanijos laivas su raudona vėliava vyjęs Vokietijos laivą.

Vokiečiai Jūrininkai Bėga Ispanijon

Keturiolika prekinio vokiečių laivo įgulos narių pabėgo nuo laivo ir prisidėjo prie Ispanijos liaudies milicijos Alikante mieste.

Ispanijos valdžios karo ministeris pranešė, kad Azuagoj sugautas vokiečių orlaivis, vežąs ginklus ir amuniciją.

Hitleris sulaikė orlaiviais susisiekimą tarp Berlino ir Madrido.

Mussolinis Gabena Daugiau Laivų

Mussolinis apkaltino Ispanijos valdžią del trijų italų žuvimo Barcelonoj ir reikalauja pasiaiškinimo, kaip tas įvykdyta. Tuo pačiu laiku siunčia daugiau laivų į Tangier, Malagą ir kitus uostus.

Anglija taip pat nuolatos siunčia daugiau laivų į Gibraltarą ir kitus uostus.

Ispanijos Liaudis Ima Turtus į Savo Rankas

Madridas, Liepos 27.—Toronto Daily Star korespondentas, Pierre van Paassen, iš čia rašo:

"Transportas nacionalizuotas Kairiųjų valdžia perėmė bankus į savo rankas. Visų valsčių valdybos, kuriose suvienytas frontas neturėjo daugumos, paleistas. Visų dvarininkų žemės konfiskuotos .Valstiečiai žemę dalinasi tarp savęs. Maišytos komunistų, socialistų ir anarchistų komisijos dieną ir naktį dirba planuodamos reformas."

Stipriausiai darbininkai griebiasi Barcelonos ir Katalonijos apylinkėse.

Mexico City, Rugp. 12—Susekusi, kad fašistai rengiasi prie sukilimo, Mexikos valdžia pradėjo dalinti darbininkų organizacijoms kulkosvaidžius, šautuvus ir amuniciją.

Casablance, French Morocco, Rugp. 12.—Sukilę fašistai bombardavo tarptautinę zoną.

Winnipeg, Rugp. 11.—300 kailiukų išdirbėjų išėjo streikan.

Montreal, Rugp. 12.—Policija areštavo 13 darbininkų Godbout mitinge už dalinimą atsišaukimų.

Sovietų Sąjungos Darbininkai Remia Ispanijos Liaudį Kovoje Prieš Fašizmą

Surinko Jau 12,145,000 Rublių Aukų ir Įteikė Ispanijos Premjerui

Maskva, Rugp. 6.—Po visą Sovietų Sąjungos šalį darbininkai rengia milžiniškas demonstracijas reikšdami simpatiją Ispanijos liaudžiai, kovojančiai prieš fašizmą, kuris kesinasi atimti iš jos laisvę. Maskvoj demonstravo 120,000. K i t u o s c miestuose įvyko panašios demonstracijos.

Mikolas Švernikas, generalis sekretorius Sovietų Sąjungos Profesinių Sąjungų Tarybos, įteikė valstybės bankui 12,145,000 rublių perdavimui Ispanijai. SSRS darbininkai pasisakė už sukėlimą 200,000,000 rublių Ispanijos liaudies paramai kovoje prieš fašizmą.

Aukas renka ir kitų šalių darbininkai. Siuvėjų unijos Anglijoj paaukavo $5,000. Viso pasaulio darbininkai stoja pagelbon Ispanijos liaudžiai.

DARBININKŲ ŽODIS

(THE WORKERS' WORD)

Kanados lietuvių darbininkų sąvaitraštis. Leidžia "Darbininkų Žodžio" Draugija.

Prenumeratos kaina Kanadoj ir Anglijoj: metams $2.00; 6 mėnesiams $1.00. Visur kitur: metams $2.50; 6 mėnesiams $1.25. Atskira kopija 5 centai.

Pašto perlaidas (Money Orders) išrašykite "Darbininkų Žodžio" vardu.

184 Spadina Ave., Box 31, Toronto, Ont.

KĄ PARODĖ KANADOS LIETUVIŲ KONGRESAS LIETUVOS LIAUDŽIAI GINTI

Kanados Lietuvių Kongresas Lietuvos Liaudžiai Ginti buvo didesnis, negu buvo tikėtasi. Jame dalyvavo 88 atstovai nuo Kanados lietuvių, atstovaudami 3,400 revoliucinių, socialistinės minties ir demokratinio nusistatymo lietuvių. Nebuvo atstovų tik nuo religinių organizacijų, kurios visai neskaitlingos. Tačiau ir tikintieji darbininkai simpatizavo kongresui, kas buvo matyti iš svečių, kurių tarpe buvo nemažas skaičius tikinčiųjų montrealiečių. Vadinasi, kuone pusketvirto tūkstančio Kanados lietuvių atsiuntė atstovus į tą taip svarbų kongresą. Taipgi kuone visos srovės buvo atstovaujamos,

Kita, kongresas buvo labai vieningas. Nežiūrint to, kad buvo kelių srovių atstovai, kongresas atrodė vienos minties žmonių kongresu. Visi delegatai griežtai smerkė Lietuvos fašistus ir ieškojo būdų, kaip geriau padėti Lietuvos liaudžiai nusikratyti to siaubūno—fašistinės diktatūros. Ypatingai gražiai atsinešė linkui kitų srovių revoliucinio įsitikinimo atstovai. Nors tokių atstovų buvo didelė didžiuma, tačiau visais atsitikimais buvo dedamos pastangos įtraukti į kongreso darbus visų srovių atstovus. Tiesa, ALDLD sklokininkai reiškė nepasitenkinimą, bet be pamato. Jei jie nebuvo išrinkti nei į vieną komisiją ar Veikiantį Komitetą, tai jų pačių kaltė. Jie neteko delegatuose galutinos simpatijos su savo neiglamais atsinešimais linkui kongreso ir mėginimais įnešti nesantaiką.

Kanados Lietuvių Kongresas Lietuvos Liaudžiai Ginti parodė, kad Lietuvos liaudies gynimo klausimu tarpe Kanados lietuvių nėra skirtumo. Visi vieningai stoja kovon prieš fašistinį režimą. Lietuvos klausimu Kanados lietuviai gali sudaryti platų judėjimą, apimantį organizuotus ir neorganizuotus Kanados lietuvius įvairių įsitikinimų.

Reikia paminėti, kad sąryšyj su kongresu sukelta nemažai finansinės paramos Lietuvos priešfašistiniams kaliniams ir liaudies kovų rėmimui. Su pasveikinimais ir laike koncerto suaukota pusketvirto šimto dolerių. Jei priskaityti tuos, kuriuos pasiuntė Kanados lietuviai per ALDLD Kanados Veikiantį Komitetą, tai viso iš Kanados Lietuvos liaudžiai paramos bus pasiųsta virš 600 dolerių. Tai graži parama!

Reikia palinkėti išrinktam Veikiančiam Komitetui, kad jis tęstų pradėtą darbą už Lietuvos liaudies gynimą, kol Lietuvos liaudis nuvers fašistinį režimą ir atsteigs demokratinę tvarką ir atidarys kalėjimų duris del priešfašistinių kovotojų, kurie šiuo laiku pūdomi tuose urvuose.

ISPANIJOS LIAUDIS KOVOJA SU VISO PASAULIO REAKCIJA

Ispanijos liaudis kovoja ne tik su savo šalies fašistais. Ji savo kraują lieja ir galvas guldo kovoje prieš viso pasaulio reakciją, prieš pasaulinį finansinį kapitalą.

Viso pasaulio kapitalizmas pamatė, kad fašistinis užpuolimas ant liaudies ją dar daugiau suvienyjo ir privertė pasukti į kairę. Visų fašistinių šalių valdžios be jokio atidėliojimo puolėsi pagelbon Ispanijos fašistams, kad padėti jiems laimėti, nes jos pamatė, kad fašizmo pralaimėjimas Ispanijoj užduos didelį smūgį fašizmui ir reakcijai ir kitose šalyse, paragins kitų šalių liaudį prie kovos prieš fašizmą. Jos pamatė, kad Ispanijoj gali susitverti darbininkų ir valstiečių valdžia.

Šių dienų karas Ispanijoj prilygsta Rusijos pilietiniam karui, per kurį viso pasaulio kapitalizmas mobilizavo pagelbą Rusijos reakcionieriams, o proletariatas proletariatui. Francija, Anglija ir kitos šalys tuo laiku siuntė savo jėgas Rusijon prieš bolševikus, o proletariatas po visą pasaulį skelbė streikus ir kitas kovos priemones naudojo gindamas Rusijos darbininkų valdžią.

Tokiame momente, kaip dabar yra Ispanijoj, kitų šalių darbininkai negali laikytis neutraliai. Kas stovi prieš fašizmą, už progresą, tas turi stoti į eiles tų, kurie mobilizuojasi rėmimui Ispanijos liaudies. Nuošaliai laikytis, kad ir kitoj šalyj, kuomet viso pasaulio finansieriai teikia pagelbą Ispanijos fašizmui, tai leisti jiems apgalėti Ispanijos liaudį, leisti viso pasaulio fašizmui dar daugiau įsigalėti.

Visi Kanados lietuviai šaukiami pagelbon Ispanijos liaudžiai. Šaukite jūsų organizacijų susirinkimus, apkalbėkite būdus, kaip padėti Ispanijos liaudžiai, rinkite aukas, išneškite solidarumo Ispanijos liaudžiai rezoliucijas ir t.t. Pavieniai lietuviai galite aukas siųsti per "Darbininkų Žodžio" adminintraciją ar per ALDLD Kanados Veikiantį Komitetą.

KODEL TOKS DARBININKŲ PASISKALDYMAS

Tie darbininkai, kurie mažai žino apie darbininkiško judėjimo istoriją, dažnai pastato klausimą, kodel toks pasiskaldymas darbininkų tarpe? Kiti megina kaltininkus rasti komunistuose. Jiems atrodo, kad pasiskaldymas bereikalingas, kokių užsispyrėlių darbas.

Tokiems darbininkams reikia pastudijuoti dabartinius įvykius Suvienytose Valstijose, Amerikos Darbo Federacijos tarpe, kurioj skylimas neišvengiamai artinasi, nes ADF viršininkai paskelbė, kad industrinėms unijoms organizuoti komitetas yra neteisėtas. Kadangi tą komitetą remia virš milijono unijistų, tai to komiteto viršininkų išmetimas iš ADF reiškia išmetimą ir milijonų unijistų.

John Lewis, to komiteto galva, nėra koks komunistas. Jis ir jo remėjai nutarė remti Roosevelto kandidatūrą į Suvienytų Valstijų prezidentus. Bet Greenas ir kiti ADF Pildančiojo Komiteto nariai nubalsavo jį išmesti iš federacijos, jei nepanaikins to komiteto.

Priežastis tų skylimų yra ta, kad į darbininkų judėjimo vadovybę įsiskverbia visoki oportunistai. Tie elementai pradeda tormazuoti darbininkišką judėjimą, neduoda jam progresuoti, tapti sekmingu kovoje už darbo žmonių reikalus. Taip buvo ir dabar yra. Už tai progresuojančiai daliai tenka išeiti prieš reakcingesnę, ant vietos stovinčią dalį.

Amerikos Darbo Federacijoj nesantaika paeina iš to, kad Greenas ir kiti atsisako perorganizuoti federacijai priklausančias unijas ant tinkamesnių pamatų. Profesinės unijos dabar jau nebeatsako unijistų reikalavimams. Kada gamyba nebuvo tokia didelė, kada vienoj dirbtuvėj dirbo visi vienos profesijos darbininkai, tuomet profesinės unijos buvo tinkamos. Bet dabar, kuomet gamyba išaugo, kuomet gamyba eina masiniai, kuomet darbininkai dirba tik vieną kurią daikto dalį, industrinės unijos būtinai reikalingos, kad atsilaikyti prieš išnaudotojų puolimą ant darbininkų. Tą numato dalis ADF unijų ir jų viršininkų.

Būtų didelis smūgis unijizmui, jei Amerikos Darbo Federacija būtų suskaldyta. Tačiau nebūtų gerai, jei pasisektų Greenui su savo remėjais išardyti Lewiso komitetą (CIO). Būtų daug geriau, kad Greenas remtų industrines unijas ir tokiu būdu sustiprintų Jungtinių Valstijų darbininkų unijas.

CCF VADAI LABAI KLAIDINGAI EINA PRIE SOCIALIZMO

Nekurie CCF vadai, kurie kalbėjo prieš CCF dalyvavimą kasdieninėse darbo žmonių kovose, prieš kooperaciją su komunistais ir kitais, nurodinėjo, kad komunistai nori išvesti CCF iš socialistinio kelio siūlydami programą iš kasdieninių darbo žmonių reikalų ir kovos prieš karą ir fašizmą. Jie nurodinėja, kad kovojimas už pašalpą ir panašius dalykus sumažina kovą už socializmą. Nesigėdyjo jie pasakyti, kad komunistai "atsižadėjo" socializmo ir pavirto dešinesniais už CCF. "Tik CCF ir trockistai yra prieškapitalistinės grupės," jie užgiedojo.

Šitaip kalbėdami CCF vadai labai klysta. Ir štai delko: Niekas šiandien negincyja, kad liaudis pasipiktinusi senomis kapitalistinėmis partijomis, kurios privedė ją prie tokio skurdo. Liaudis ieško geresnio gyvenimo, ji priešinasi karui ir fašizmui. Bet dar nereiškia, kad ji daugumoje stovi už socializmą. Su obalsiais "steigti socializmą" šiandien jos dar negalima laimėti nei į CCF nei į Komunistų Partiją.

Prieš CCF ir Komunistų Partiją klausimas stovi, kaip laimėti liaudį, kad ji stotų kovon už socializmą. O ją laimėti galima tik kovojant už tuos jos reikalus, už kuriuos ji pasirengusi kovoti. Tai yra: už būvio pagerinimą, už demokratijos palaikymą, prieš karą ir fašizmą. Atsisakymas vadovauti šioms liaudies kovoms, lygus atsisakymui nuo liaudies visai. Lygus leidimui pasigriebti ją fašistams ir panaudoti prieš socialistus ir socializmą.

Komunistų Partija, todel, ir siūlė CCF konvencijai, kad ji nutartų priimti į CCF Komunistų Partiją ir kitas partijas ir grupes, tokiu būdu sudarant plačią Darbo-Farmerių Partiją, su tokia programa, ant kurios sutiktų tos visos srovės, kurios stoja prieš reakciją, už progresą. Kasdieninių kovų eigoje liaudis prieitų prie socialistinio supratimo. Bet CCF konvencija atmetė tokią propoziciją, pasisakydama už dar siauresnę CCF, tokiu būdu dar daugiau izoliuodama save nuo masių, nuo jų auklėjimo socialistinio mokslo.

CCF VADAI NEGALI ĮTIKINTI NET ISPANIJOS ĮVYKIAI

Prieš suvienytą frontą su komunistais stodamas, Mr. Woodsworth, CCF vadas, kalbėdamas pereitą sąvaitę įvykusioj nacionalėj konvencijoj, pareiškė:

"CCF irgi revoliucinė partija. Mes, taipgi, norime pilno ekonominio pakeitimo, bet mes tikime, kad Kanadoj to atsiekti galima ramiu būdu."

Matote, Woodsworthui nieko nereiškia Vokietijos, Austrijos ir Ispanijos įvykiai. Jis vis dar tebekartoja tą seną, nudevėtą teoriją apie atsiekimą socializmo ramiu būdu.

Laikydamasis tokios linijos, Woodsworthas daro didelę žalą Kanados darbininkams ir visiems darbo žmonėms. Kanada nėra išimtis kapitalistiniame pasaulyje. Kiek pereiti keli metai parodė, tai Kanados kapitalizmas dar reakcingesnis, negu kitų šalių. Skelbti, kad jis geruoju pasiduos ir užleis socializmui vietą, tai klaidinti darbo žmones ir lengvinti fašizmui paimti valdžią Kanadoj.

CCF KONVENCIJA PADARĖ VIENĄ ŽINGSNĮ PIRMYN

Nežiūrint to, kad CCF konvencija griežtai atmetė vienybės klausimą, tačiau padarė didelį progresą, palyginus su pereitomis konvencijomis. Konvencija pasisakė už dalyvavimą kasdieninėse darbo žmonių kovose ir už kooperaciją su kitomis grupėmis. Vienbalsiai priimta rezoliucija skamba sekančiai:

"Normalia dalimi CCF socialistinio veikimo yra darbavimasis nacionaliai ir lokaliai del apgynimo civilių laisvių, del apgynimo bedarbių, dalyvavimas demonstracijose, jaunimo ir ko-operatyvų judėjimuose, ir skleidimas propagandos už taiką. Tokiuose veikimuose kooperavimas su kitomis grupėmis laikas nuo laiko gali būti pageidaujamas. Delei skirtingų sąlygų įvairiose Kanados vietose ši konvencija pareiškia, kad nutarimas tokios kooperacijos klausimu atiduodamas vykdyti provincialiams komitetams, su teise nacionaliam komitetui prižiūrėti juos, jei, jo manymu, tokia kooperacija sutinka su CCF platforma ir konstitucija."

Žinoma, reakcingesnieji vadai darė kelias pataisas, kad susiaurinti rezoliuciją. Jie norėjo įdėti žodžius, kuriais būtų pasakyta, kad kooperuoti galima su tokiomis grupėmis, kurios ne politinės. Tokiu būdu jie norėjo panaikinti rezoliucijos reikšmę, nes ne politinių grupių nėra. Bet tokie pataisymai buvo atmesti.

Nors ir be tos rezoliucijos daugelio provincijų CCF dalyvavo darbo žmonių kovose kartu su komunistais ir kitomis grupėmis, bet turėjo nemažai trukdymų, pavyzdžiui, Ontarijoj, kur buvo išmesta nemažai kliubų ir veiklių narių už dalyvavimą Pirmosios Gegužės paminėjime. Dabar provinciniai ir lokaliniai komitetai turės daugiau laisvės bendradarbiauti su kitomis grupėmis.

Lietuvos Liaudies Smaugikai

Dabartinės Lietuvos valdžios vairas susideda iš tokių tipų, kurie prisidengę patriotizmu ir tautiškais obalsiais, ėste ėda šalies gerbūvį. Jie smurtu užgrobė žmonių išrinktą valdžią ir paskelbė save diktatoriais, užgniaužė spaudą geležine cenzūra, kad niekas negalėtų stoti su faktais jiems į akis ir rodyti jų nešvarius darbus; jie engia žmones žiauriausiais būdais, kuris tik daugiau pajėgia.

Į dabartinės Lietuvos valdžios aparatą sugužėjo iš visų partijų prasikaltėliai, kuriuos partijos išmetė laukan už įvairius prasižengimus. Dabar tie iš partijų išmesti nešvarūs "gešeftininkai," prisidengė patrijotizmo skydu ir varo dar nešvaresnius "gešeftus," negu kad pirmiau varė. Štai iš kur tie "gešeftininkai" atėjo į tautininkų partiją: Sruoga, kuris būdamas pašto viršininku pavogė suvirš 3 milijonus litų, pirmiaus buvo didelis krikščionių demokratų partijos ramstis. Tubelis buvo tos pat partijos didelis šulas, o dabar virto tautininku, už tai, kad pas tautininkus geresni buterbrodai ir geresnis šmugelis. Jis jau lietuviškas milijonierius: Kauno elektros stoties stambus šėrininkas.

Lapėnas, dar nesenai nudriskusiu švarku valkiojosi, bet vėliau prisidėjęs prie tautininkų partijos buvo centro komitete, už tai jis gavo riebią vietą pusiauvalstybinėj įstaigoj—Maisto fabriko viriausiu direktorium. Ten bedirektoriaudamas susigrobė virš 17 milijonų litų(tikrumoj niekas negali pasakyti, nes išvežė užsienin be savo draugų žinios.—Red.). Nors už tą vagystę papuolė į kalėjimą, bet tokiems grafteriams Lietuvos diktatoriškos širdys tuojaus atsileidžia, ir atidaro kalėjimo duris jiems išeiti.

Taip pat Smetona, Skipitis, Rusteika ir kiti to paties plauko tipai. Skipitis buvo išmestas iš liaudininkų partijos. Kaneckis išmestas iš krikdemų partijos, už nešvarius darbelius, o šiandien jis prie tautininkų. Tas girtuoklis namuose tik lenkiškai kalba ir savo vaikus leidžia lenkų gimnazijon, bet dabar turi pelningesnę vietą, negu pirmiau turėjo. Jis dabar Šiauliuose yra notaru.

Štai, buvęs Kretingos apskrities viršininkas Mizurevičius, pirmiau buvo krikdemų partijos didelis vadas, bet už girtuokliavimą ir kyšių ėmimą buvo iš partijos prašalintas. Šiandien jis save skaito dideliu patrijotu ir turi pelningą vietą.

Juk faktas, kad ir dabartinis vidaus reikalų vice-ministeris Štencel'is yra vokietis, kuris didžiojo karo metu lietuvius kankino ir šaudė. Daktaras Zaunius, kuris prieš Lozoraitį buvo užsienių reikalų ministeriu, o karo metu tarnavo vokiečių armijoj ir buvo nepalankus lietuviams, redaguodamas vokiečių laikraštį "Dabartį" stovėjo prieš Lietuvos nepriklausomybės įsteigimą, ir stovėjo už Lietuvos prijungimą prie Vokietijos.

Taigi valdant tokiems asmenims Lietuvą mes galime suprasti koks rytojus laukia mūsų šalį. Mums kanadiečiams tas yra nepaslaptis, nes mes dauguma esame gyvenę prie tų liaudies smaugikų valdžios. Žinome kas jie per vieni, o šiandien tie perėjūnai drįsta save vadintis Lietuvos patrijotais.

Aš čion suminėjau suglaustoj formoj, tik keletą tipų, bet Kaune yra daug aukštų valdininkų, kurie savo vaikus mokina tik vokiečių ir lenkų gimnazijose. Tai tragedija! O tie viešpačiai ima dideles algas ir nesileidžia visiškai save kritikuoti. Ne veltui Lietuvos ūkininkai ir darbininkai, nepanešdami tų parėjūnų užkrautos vergijos, daro pasipriešinimus, o tie budeliai lieja nekaltai jų kraują.

Visa Lietuvos liaudis aimanuoja ir stengiasi prašalinti tuos smurtininkus nuo valstybės vairo ir trokšta atsteigti Lietuvoje demokratinę laisvę. O mums kanadiečiams ir amerikiečiams pareiga yra padėti Lietuvoje gyvenantiems broliams išsiliuosuoti nuo tų naktinių padaužų klikos.

Mes suteikime savo nuoširdžią paramą pildydami Kanados Lietuvių Kongreso nutarimus. Prisidėkime paliuosuoti Lietuvos brolius nuo tų fašistinių smaugikų.

P. Gelinas—R.

Protestuojame Prieš Užemeckio Žygį

Kadangi Užemeckis, užuot atsilyginti nuskriaustiems, neteisėtai puola mūsų laikraštį, reikalaudamas "atlyginimo" už "apšmeižimą," tai mes Ontarijos miškų darbininkai protestuojame ir kartu pareiškiame, kad Užemeckis puldamas "Darbininkų Žodį" puola visos Kanados lietuvius darbininkus.

Nuo pat "Darbininkų Žodžio" atsiradimo savo sunkiai uždirbtais centais palaikėme savo laikraštį, tai mes ir ateityje jam padėsime, ir savo pūslėtomis rankomis priešo atakas atmušime.

Nors per 14 valandų uždirbame vieną dolerį, bet praeituos "Darbininkų Žodžio" vajuos aukavome po 5—10 dienų uždarbį, tai ir jo apgynimui aukuosime po keletą dienų uždarbį.

Big Island's Lumberjacks

Aukso Kasėjai Stoja į S. D. K. L. Savišal. Draugiją

Toronto, Rugp. 10—Su pirma diena rugpiūčio Red Lake, Ont., susiorganizavo Sūnų ir Dukterų Kanados Lietuvių Savitarpinės Pašalpos Draugijos kuopa iš 12 draugų. Kuopa įkurta pastangomis draugo J. Naruševičiaus, kuris liko išrinktas kuopos pirmininku.

Draugas J. Naruševičius pranešė, kad vėliau kitose mainose gavo dar apie pustuzinį draugų į naują kuopą.

Tai geras reiškinys. Į penkis mėnesius laiko suvienyta Winnipego ir St. Boniface kuopos, o dabar vėl nauja kuopa.

Prie to galima pridėti, kad draugas K. Uža iš Eden, Ont., rašė, kad draugai rengiasi organizuoti kuopą ir reikalauja aplikantų blankų. Blankos pasiųstos ir laukiame pasekmių. Veliname draugams tabako farmeriams gerų pasekmių.

A. Morkis
C. P. Komiteto Pirminin.

Winnipego ir Apylinkės Lietuvių Bendro Fronto Atskaitos

Nors iš Winnipego, nuo lietuvių bendro fronto, buvo numatyta į Kanados Lietuvių Kongresą pasiųsti delegatą S. Krisčių, bet susidėjus kitokioms aplinkybėms buvo pasiųstas G. Palilūnas.

Buvo numatyta, kad delegato pasiuntimui į Kanados Lietuvių Kongresą bus reikalinga apie $50.00—$60.00, tai del sukėlimo minėtos sumos buvo atsišaukta per "Darbininkų Žodį" bei laiškus į Winnipego abiejų draugijų narius ir tam darbui pritariančius Winnipego ir apylinkės lietuvius.

Iiki šiol aukų gauta sekamai:

Iš Red Lake, Ont., gauta per draugą M. Deedą, $7.05; iš McKenzie Island, per drg. K. Šiukštį, $4.50; iš Pickle Brow, per drg. S. Slekį, $4.50; iš Bissett, Man., per drg. A. Jazaką, $5.00; iš Vod Hope, Man., per drg. J. Navicką, $4.00; iš Kenora, Ont., per drg. J. Mikailą, $1.65; iš Sioux Lookout, par drg. A. Ruzą $1.00; iš Hamiota, Man., per drg. J. Šeinauską, $1.00; drg. P. Pūras, St. Boniface, Man., surinko $8.00; drg. K. Žentelis, Winnipeg, surinko $2.50; drg. J. Kvederavičius, Winnipeg, surinko $7.45; Winnipego lietuvių bendro fronto pikniko pelnas $5.93.

Viso gauta aukomis ir iš parengimo $52.58.

Bendro Fronto Komiteto Išlaidos:

Vykstančio delegato į Kanados Lietuvių Kongresą kelionės išlaidos—$15.00; K. L. Kongreso pasveikinimui $10.00; ALDLD Trečio Rajono delegato kelionės išlaidos $5.00; bendro fronto komiteto smulkios išlaidos $1.05.

Visos išlaidos sudaro $31.05. Atėmus iš bendrų pajamų bendras išlaidas, bendro fronto išdė pasiliko $21.53, kurie bus sunaudoti Lietuvos liaudies gynimo reikalams.

Visiems aukavusiems bei pasidarbavusiems aukų sukėlime tariame proletarišką ačiu.

Winnipego ir Apylinkės Lietuvių Bendro Fronto Komitetas

PADĖKOS ŽODIS

Sudburiečiai buvo padarę tokį nutarimą, nesvarbu iš kur delegatas vyks į Kanados Lietuvių Kongresą, jie suteiks nakvynę ir aprūpins maistu.

Kaip greitai aš sutikau pirmą draugą ir viskuo buvau aprūpintas, už ką širdingai dėkoju.

A. Lukoša

DARBININKO AKIM ŽIŪRINT

Hitleris su Mussoliniu remia Ispanijos fašistus siųsdami jiems karinius orlaivius ir amuniciją, kad tie daugiau išskerstų Ispanijos žmonių, bet tuo pačiu laiku rėkia, kad Ispanijos liaudis bus atsakominga, jei kas atsitiks su jų tautiečiais.

• • • • •

Ispanijos fašistai užpuolė ant Ispanijos respublikos iš Morokos ir per mūšius jau sugriovė daugelį miestų, uostų ir kitų brangenybių ir sunaikino tūkstančius žmonių, tačiau rėkia, kad jie gina Ispanijos respubliką ir religiją.

• • • • •

Kapitalistinė spauda neprotestuoja prieš Ispanijos, Italijos ir Vokietijos fašistus, kurie žudo Ispanijos gyventojus ir griauna jų namus, bet prieš liaudį, kuri ginasi. Ją kaltina, būk ji naikinanti bažnyčias ir žudanti dvasiškiją.

• • • • •

Kaip pasirodo, tai Ispanijos dvasiškija yra vyriausiu fašizmo ramsčiu. Pas vienuolynų viršininkus rasta milijonai dolerių pinigų, kuriuos jie rengėsi gabenti fašistams. Bažnyčios tarnavo fašistams kaip tvirtovės. Aišku, darbininkai turėjo bombarduoti ir bažnyčias, jei jos slėpė fašistus. Bet daugelį bažnyčių padegė patys fašistai, kuomet jiems prisiėjo bėgti.

• • • • •

Kanados Lietuvių Kongresas Lietuvos Liaudžiai Ginti buvo labai pasekmingas. Jis buvo skaitlingas ir labai vieningas. Delegatai degė pasiryžimu darbuotis, kad padėti Lietuvos liaudžiai nusikratyti fašistinio jungo. Net šilta darėsi, kuomet kai kurie delegatai aiškino, kad kongresas nevykęs, neatsieks savo tikslo.

• • • • •

Taipgi neteisingai tie atstovai pažymėjo, kad kongresas buvo nevykusiai prirengtas. Kongrese dalyvavo veik visos Kanados lietuvių organizacijos, išskiriant mažas religines. Dar nei viena tauta negali tuomi pasididžiuot. Kita, kongreso tvarka buvo labai gera. Delegatų priėmimas buvo pavyzdingas. Visi trūkumai buvo tame, tai kad sesijos neprasidėjo laiku ir sumažino laiką del diskusijų. Tą turint galvoje reikėjo trumpinti referatus.

• • • • •

Kai kurios kolonijos jau paskelbė, kad rengia piknikus "Darbininkų Žodžiui." Tai labai geras dalykas. "Darbininkų Žodis" lošia labai didelę ir svarbią rolę Kanados lietuvių judėjime. Jis nemažai pasitarnavo ir Kanados Lietuvių Kongreso šaukime. Tik jis vienas išnešios Kanados lietuviams žinias apie Kanados Lietuvių Kongresą ir jo tarimus. Visi Kanados lietuviai turi jį remti.

• • • • •

Laike Kanados Lietuvių Kongreso teko pasimatyti su daugelio kolonijų atstovais. Tikiu, kad ta pažintis prisidės prie sustiprinimo ryšių tarp įvairių kolonijų. Tik apgailėtina, kad taip užimti visi buvome ir nebuvo laiko turėti platesnius pasitarimus.

• • • • •

Teko pasimatyti ir su draugu D. M. Šolomsku, kuris mums kanadiečiams lyg tėvas. Niekas tiek daug nesirūpino kanadiečiais, kaip draugas Šolomskas. Jei mes šiandien pažengėm pirmyn organizaciniai ir klasiniame susipratime, tai daug priklauso nuo draugo Šolomsko, kuris, būdamas ALDLD Centro Komiteto sekretorium, dėjo pastangas išjudinti mus į organizacinį veikimą.

J. Yla

KANADOS PACKERS SKERDYKLOS PELNAI AUGA

Toronto, rugp. 1. — Canada Packers skerdylos per pereitus metus padarė $1,288,011 pelno. Pelningumas ant parduodamų produktų pakeltas pusę per paskutinius metus.

Canada Packers kompanija stato skerdyklos skyrių Edmontone ir keletą agentūrų Albertos ir B. C. provincijose, viso vertės $1,000,000.

NUSKENDO LAIVAS MICHIGANO EŽERE

Chicago, liepos 30.—Prigėrė 15 žmonių nuskendus darbiniam laivui apie 2 mylias nuo Chicagos pakraščio. Sakoma, kad laivas buvo perdaug prikrautas, kuris vežė daugiau smėlio, negu galįs pakelti.

Sveikatos Skyrius

Dr. J. J. Kaškiaučius, 530 Summer Ave., Newark, N. J., USA

SUKRĖSTOS SMEGENYS

Drauge gydytojau, ką Jūs man galėtumet patarti per "Darbininkų Žodį"?

Aš šį pavasarį gavau smarkiai sutrenkti galvą. Man dirbant miške, medis griūdamas sudaužė galvą. Daktarai pripažino, kad aš turiu sumuštus smegenis. Man vis skauda galvą ir sukasi. Aš jaučiuos visada, kaip girtas. Likau kurčias ant vienos ausies. Daktaras pripažino, kad gydymui nėra jokios pagelbos.

Ar galės man sugyti smegenys? Ar sustos tas galvosukis, ir kokį atlyginimą turėsių gauti?

ATSAKYMAS

Jums, matyt, įvyko smegenų sukrėtimas (Concussion of the brain). Nuo smarkaus trinktelėjimo galvos kaukuolė gali ir netrūkti. Bet už tat smegenų audiniuose šian ir ten įvyksta mažyčių kraujo išsiliejimų. Išsiliejęs iš gyslų kraujas suspaudžia smegenų narvelius (celes), ir delto tūlos celės nuvysta, numiršta. Priklausant nuo to, kokia smegenų dalis tapo labiau pažeista, pasidaro įvairių pažymių, liguistumų. Kaip kad Jums, dingo vienoj ausyj girdėjimas. Matyt tos ausies girdėjimo centras smegenyse tapo sugadintas kraujo plūdžio. O tas Jums galvos skaudėjimas ir besisukimas paeina nuo **smulkių pažeidimų** įvairiose smegenų vietose.

Tiesa, pagelbos nėra. **Smegenų audiniai niekad nebeatauga** tose vietose, kur jie tapo sugadinti. Už tat aplinkiniai smegenų audiniai, kaimynai narveliai, laikui bėgant, išmoksta savo nebesamų draugų pareigas eiti, bent dalinai. Vadinas, laikui bėgant, be jokio ypatingo gydymo, dalykai **gali** kiek pagerėti. Reikia tik gyventi **higijeniškai** visame kame. **Maisto** ypač žiūrėkite, kad jame būtų visa gamtinė gausa **vitaminų, mineralų, šarmų,**—tatai padeda ir smegenis, nervus gaivinti. Del vitaminų, imkite ir **džiovintų mielių—Squibb' yeast tablet, 100**—po 10 tablečių prieš valgį. **Žuvų aliejaus** bent po šaukštą. **Iodo tinktūros** po lašą kas pora dienų. Visa taip per ilga laiką. Apie atlyginimą pasiteiraukite su ištikimu advokatu. Ir kiek galima, Drauge, būkite ramios nuotaikos, **nesirūpinkite, nesigraužkite.**

Praveskim Gyveniman Kanad. Liet. Kongreso Tarimus

...ados Lietuvių Kongreso Lietuvos Liaudžiai Ginti Rezoliucijos

...ZOLIUCIJA ESAMOSIOS LIETUVOS VALDŽIOS KLAUSIMU

...abartinės valdžios klausimu, ...ados Lietuvių Kongresas ...uvos Liaudžiai Ginti, įvykęs ...treale, Didžiojo Lietuvos ...gaikščio N e p r i gulmingo ...bo svetainėj, rugpiūčio 1 ir ...enomis, susidedąs iš 88 de...tų nuo Kanados lietuvių ir ...legatų nuo Jungtinių Ameri... Valstijų, atstovaujančių 15 ...ados lietuvių organizacijų su ...0 narių, ir Jungtinių Amerikos Valstijų Lietuvių Kongresą ...itas tris organizacijas, su ...00 lietuvių, išklausęs refera... ...abartinės valdžios klausimu ...emdamasis delegatų išreikš...us mintimis, pareiškia sekan...

...etuvos fašistai valdžią pač... ...smurto keliu, ginklų pagelba ...ersdami demokratiniu keliu ...iktą valdžią. Tą valdžią fa... ...ti nuvertė todel, kad pasek... ...giau pravesti Lietuvos dar... ...ių ir valstiečių išnaudoji... Tą patvirtina fašistinės val... ...s darbai, pravedanti liaudies ...ūrymą uždarinėjant jos or... ...zacijas ir spaudą ir nuola... ...bloginant gyvenimo sąlygas. ...el fašistinė valdžia valstybės ...atą užgrobė neteisėtai ir yra ...ga Lietuvos liaudžiai ir Lie... ...s nepriklausomybei.

...asinio Lietuvos liaudies ir ...resyvės visuomenės dalies ...idžiami, fašistai pravedė taip ...namus seimo rinkimus. Bet ...eimo rinkimai buvo pravesti ...idžiant liaudies partijoms ...ai statyti savo kandidatus. ...iu būdu, tas seimas buvo iš... ...tas apsilenkiant su Lietuvos ...stitucija ir su demokratiniais ...cipais. Į tą seimą išrinkti tik ...stai, dabartinės valdžios pa... ...ytojai. Delto Lietuvos liaudis ...isos opozicinės partijos juos ...otavo ir nepripažįsta išrink... seimo.

...odel ir Kanados Lietuvių ...gresas Lietuvos Liaudžiai ...i atmeta fašistų hitleriškai ...estus seimo rinkimus ir ne... ...ažįsta išrinktojo seimo ir ...alauja tuojaus paskelbti ...us seimo rinkimus, leidžiant ...ms Lietuvos liaudies parti... ...s, organizacijoms ir srovėms ...yti kandidatus ir darbuotis ...ų išrinkimą.

...ongresas pasižada visomis ...momis jėgomis darbuotis, ...padėti Lietuvos liaudžiai at... ...gti demokratinę tvarką.

—o—

...ZOLIUCIJA L I E T U V O S ...UDIES KOVŲ IR PRIEŠ-FAŠISTINIŲ KALINIŲ -KLAUSIMU

...ietuvos liaudies kovų ir ...šfašistinių kalinių klausimu, ...ados Lietuvių Kongresas ...uvos Liaudžiai Ginti, išklau... ...referato tuo klausimu ir de... ...tų išsireiškimais remdama... ...pareiškia sekančiai:

...ašistams Lietuvos valdžią ...robus, tuojau buvo pradėtas ...lis puolimas ant Lietuvos ...tiečių, mažesnių ūkininkų ir ...bininkų bei progresyvinės in... ...gentijos. Nemažai darbininkų ...ų buvo sušaudyta, uždarytos ...ngos unijos ir organizacijos, ...ržyta spaudos, susirinkimų ...rganizacijų laisvė. O pasta... ...ju laiku uždarytos visos opo... ...nės partijos ir organizacijos, ...itant net Krikščionių Demo... ...tų ir Liaudininkų partijas. ...buvo atlikta tam, kad su... ...žyti pirmesnius liaudies lai... ...imus ir nuslopinti vėlesnius ...dies reikalavimus pagerinti ...ekonominį būvį ir atsteigti ...okratines bei politines tei... Tam suvaržymui ir terorui ...vesti, fašistinė valdžia palai... ...daugybė šnipų ir policijos, ...ių išlaikymui mokesčius trau... ...iš liaudies. Tokiu budu, fa... ...ai ne tik kad sunaikino pir... ...nių valdžių padarytas šiokias ...as reformas, bet įstūmė liau... ...dar negirdėtą skurdą.

Skurdas ir fašistinis teroras Lietuvos liaudį privertė statyti reikalavimus, kad valdžia sulaikytų nuolatinį jos turto pardavinėjimą iš varžytinių, už tai, kad fašistų valdžios nualinta liaudis negali užsimokėti pasakiškai didelių valstybinių mokesčių, ir kad pagerintų nepakenčiamą būvį, bei grąžintų demokratinę tvarką ir pilietines teises.

Fašistų valdžia, vieton to, kad patenkinti teisingus liaudies ir progresyvės visuomenės dalies reikalavimus, sustiprino terorą dar daugiau. Tas ir privedė valstiečius ir darbininkus prie streiko, kuriuos fašistai pasitiko kulkomis. Laike streikų daugelį valstiečių nušovė vietoj, o kitus nusmerkė mirtin karo lauko teismai. Šimtus streikierių sukišo į kalėjimus ilgiems metams. Dabartiniu laiku Lietuvoj priešfašistinių kalinių yra virš 700.

Neteisybė, kad Lietuvos ūkininkai ir darbininkai streikuoja kokių priešvalstybinių elementų kurstomi, kaip Lietuvos fašistai skelbia. Už tuos visus streikus ir jų pasekmes atsakominga Lietuvos fašistinė valdžia, kuri išnaudoja ir terorizuoja liaudį nuo 1926 metų.

Todel Kanados Lietuvių Kongresas Lietuvos Liaudžiai Ginti pasmerkiame Lietuvos fašistinės valdžios ekonominę ir politinę priespaudą, kurią ji vartoja prieš liaudį ir progresyvę bei demokratinių teisių reikalaujančią visuomenę, ir statome sekančius reikalavimus:

1) Tuojaus sulaikyti liaudies turto pardavinėjimą iš varžytinių del negalėjimo užsimokėti nepakeliamų valstybinių mokesčių.

2) Sumažinti valstiečiams ir darbininkams valstybinius mokesčius. Valstiečiams už ūkio gaminius pakelti kainas, o darbininkams atlyginimą už darbą.

3) Panaikinti karo lauko teismus ir paliuosuoti visus priešfašistinius kalinius.

4) Griežtai bausti valstybinio turto vagius, kurie vagia šimtais tūkstančių litų ir lieka nenubausti, kaip tai, pavydžiui, Yčas ir panašūs.

5) Suteikti liaudžiai organizacijų, susirinkimų, spaudos ir žodžio laisvę.

Toliau, prižadame remti Lietuvos priešfašistinius kalinius moraliai ir materialiai iki jie bus visi išlaisvinti. Taipgi remti liaudies kovas už būvio pagerinimą.

—o—

REZOLIUCIJA K A N A D O S LIETUVIŲ VEIKIMO KLAUSIMU

Kadangi Lietuvos fašistų valdžia atstovauja Lietuvos kapitalizmą, kurio tikslas krautis pelnus išnaudojant darbo žmones, todel ji niekad geruoju neatsisakys liaudies priespaudos ir neužleis kitai valdžiai valstybės aparato. Ją gali prašalinti tik Lietuvos liaudies frontas per neatlaidžias kovas.

Todel, kad padėti Lietuvos liaudžiai atsistatyti demokratinę tvarką ir pagerinti ekonominę būklę, Kanados Lietuvių Kongresas Lietuvos Liaudžiai Ginti nutaria sekančiai:

1) Vystyti Kanados lietuvių tarpe judėjimą ant bendro fronpamatų, traukiant į tą judėjimą Kanados lietuvius ir jų organizacijas, kurios turi noro padėti Lietuvos liaudžiai atsteigti demokratinę tvarką ir pilietines teises.

2) To darbo vadovavimui išrinkti Veikianti Komitetą iš septynių asmenų įvairių srovių. Leisti komitetui įtraukti į komitetą dar nedalyvaujančių srovių atstovus. Atskirose kolonijose rinkti lokalinius komitetus.

3) Veikiantysis ir lokaliniai komitetai turi šaukti plačius masinius susirinkimus ir juose aiškinti Kanados lietuviams Lietuvos liaudies padėtį prie dabartinės fašistinės valdžios ir mobilizuoti juos Lietuvos liaudies vedamų kovų už atsteigimą demokratinės tvarkos rėmimui. Taipgi aiškinti, kaip dabartinė fašistinė valdžia stato į pavojų Lietuvos nepriklausomybę.

4) Veikiančio Komiteto vadovybėje vesti finansines kampanijas, kad sukelti finansinės paramos priešfašistiniams kaliniams ir liaudies kovoms. Kampanijų laiką nustatyti palikti Veikiančiam Komitetui, nes tik jis galės numatyti, kuriuo laiku jos bus pasekmingesnės. Vesti kampanijas griežtų protestų prieš Lietuvos fašistinės valdžios terorą, kuris naudojamas prieš kovotojus už demokratijos ir pilietinių teisių atsteigimą.

5) Veikiantysis K o m itetas, taipgi ir lokaliniai komitetai, gali organizuoti ir pravesti bendrą veikimą kitokiais klausimais, jei tik bendrame veikime dalyvaujančios organizacijos susitaria.

6) Veikiantysis Komitetas turi šaukti Kanados Lietuvių Kongresus nors kartą į du metu, o jei to negalima, tai nors Veikiančio Komiteto narių ir lokalinių komitetų atstovų pasitarimus.

—o—

REZOLIUCIJA LIETUVOS LIAUDIES FRONTO KLAUSIMU

Kadangi Francijos, Ispanijos ir kitų šalių Liaudies Frontai parodė geras pasekmes kovoje už demakratijos palaikymą ir prieš fašizmą, Kanados Lietuvių Kongresas Lietuvos Liaudžiai Ginti siūlo ir pageidauja, kad visos Lietuvos liaudies partijos ir organizacijos ir opozicinės srovės, stovinčios už demokratinės tvarkos Lietuvoj atsteigimą, sudarytų Lietuvos Liaudies Frontą. Toks liaudies frontas ne tik sustiprintų Lietuvos liaudies kovas už demokratinės tvarkos ir pilietinių teisių atsteigimą, bet ir užsienio liatuviams palengvintų teikimą paramos Lietuvos liaudies kovoms.

—o—

PADĖKOS REZOLIUCIJOS

Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Vytauto Neprigulmingam Kliubui

Kadangi Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Vytauto Neprigulmingas Kliubas Kanados Lietuvių Kongresui Lietuvos Liaudžiai Ginti posėdžiauti ir kitus veiksmus atlikti jo svetainėj leido be jokio atlyginimo, ir kadangi šio kliubo nariai darbavosi prie šio kongreso prirengimo, Kongresas reiškia kliubui didžiausios padėkos žodį.

* * * * *

Kongreso Šaukimo Komitetui

Kanados Lietuvių Kongresas Lietuvos Liaudžiai Ginti, susidedąs iš įvairių kolonijų atstovų, taria širdingą ačiu Kongreso Šaukimo Komitetui ir toms organizacijoms, kurių atstovai sudarė tą komitetą, už iniciatyvą ir pasidarbavimą šio kilnaus kongreso sušaukime.

* * * * *

Draugėms Šeimininkėms

Kanados Lietuvių Kongresas Lietuvos Liaudžiai Ginti reiškia karščiausią padėką draugėms Kongreso šeimininkėms, kurios taip puikiai pavaišino kongreso atstovus ir jo svečius. Taipgi tiems draugams ir draugėms montrealiečiams, kurie suteikė delegatams nakvynę ir kitus patarnavimus.

—o—

REZOLIUCIJA VILNIAUS KLAUSIMU

Kadangi Lenkijos valdžia Vilniaus kraštą užgrobė smurto keliu, ir kadangi Lenkijos valdžia Vilniaus krašto lietuvius persekioja uždarinėdama lietuvių mokyklas ir organizacijas, Kanados Lietuvių Kongresas del to reiškia protestą Lenkijos valdžiai ir reikalauja Vilniaus lietuviams žodžio, spaudos ir susirinkimų laisvės. Taipgi pasižada remti Vilniaus krašto lietuvius kovoje už savo teises.

Rezoliucijų komisija:
J. Yla
J. Paliliūnas
P. Šuplevičius

P. S. Visos rezoliucijos buvo priimtos vienbalsiai.

R. K.

PROTESTO IR REIKALAVIMŲ REZOLIUCIJA

Lietuvos Prezidentui
Antanui Smetonai,
Kaunas, Lietuva.

Kanados Lietuvių Kongresas Lietuvos Liaudžiai Ginti, įvykęs Montreale, Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Vytauto Neprigulmingo Kliubo svetainėj, rugpiūčio 1 ir 2, 1936 metų, susidedąs iš 90 atstovų nuo 85,900 Kanados ir Suvienytų Valstijų lietuvių, išklausęs referatų ir delegatų išsireiškimų apie esamą padėtį Lietuvoj, vienbalsiai nutarė išreikšti griežtą protestą Lietuvos valdžiai del vykdomo teroro prieš Lietuvos darbo žmones ir pastatyti sekančius reikalavimus:

1) Tuojaus paskelbti tikrai demokratinius seimo rinkimus, leidžiant visoms Lietuvos liaudies partijoms ir organizacijoms laisvai statyti kandidatus ir darbuotis už jų išrinkimą.

2) Sulaikyti liaudies turto pardavinėjimą iš varžytinių, kuris pravedamas todel, kad liaudis del jos nualinimo ekonominiai nebegali užsimokėti valstybinių mokesčių arba grąžinti gautas paskolas.

3) Sumažinti valstiečiams ir darbininkams valstybinius mokesčius. Valstiečiams už ūkio gaminius kainas pakelti, o darbininkams už darbą atlyginimą padidinti.

4) Panaikinti karo lauko teismus ir paliuosuoti visus priešfašistinius kalinius.

5) Griežtai bausti valstybinio turto vagis, kurie vagia šimtais tūkstančių litų ir lieka nenubausti, kaip tai, pavyzdžiui, M. Yčas ir panašūs.

6) Suteikti liaudžiai organizacijų, susirinkimų, spaudos ir žodžio laisvę.

Šios rezoliucijos kopijas nutarta pasiųsti Lietuvos prezidentui ir Lietuvos konsulams Suvienytose Valstijose ir Anglijoj.

Prezidiumas:
J. Žukauskas, M. Gudas, V. Raila,
J. Lesevičius, P. Matulaitytė

KANADOS LIETUVŲ KONGRESO LIETUVOS LIAUDŽIAI GINTI PROTOKOLAS

Kanados Lietuvių Kongresas Lietuvos Liaudžiai Ginti įvyko 1 ir 2 dienomis rugpiūčio, 1936 m., Montreale, D. L. K. Vytauto Neprigulmingo Kliubo svetainėj, 2161 Catharine Str. E.

Pirma Sesija

Kanados Lietuvių Kongresą Lietuvos Liadžiai Ginti šaukimo komiteto pirmininkas K. Juškevičius atidarė rugpiūčio 1 d. 2.30 val. p. p. Pasveikinęs delegatus, kvietė visus solidariai svarstyti taip svarbų Kongreso tikslą—padėti Lietuvos liaudžiai nusikratyti fašistinio jungo ir atsteigti Lietuvoj demokratines teises.

Vėliau pakvietė Kongreso šaukimo komiteto sekretorių, K. Kilikevičių, pasakyti įžanginę kalbą ir suformuoti Kongreso prezidiumą. K. Kilikevičius plačiau apibudino kongreso reikšmę ir svarbą, nurodė, kad visos Kanados organizuoti ir neorganizuoti lietuviai rėmė Kanados Lietuvių Kongresą, siuntė delegatus net iš tolimų vakarų, miškų—kempių darbininkai net prekiniais traukiniais atvažiavo Kongresan, kas rodo, kad Kanados lietuviams rūpi Lietuvos liaudies gerovė, padėti jai pasiliuosuoti iš po fašistinio jungo.

Po įžanginės kalbos, patiekė Kongresui sulyg nustatytos dienotvarkės prezidiumo rinkimų punktą.

Dauguma balsų į prezidiumą tapo išrinkti šie delegatai: V. Raila (torontietis), J. Žukauskas (sudburietis), P. Matultytė (montrealietė), M. Gudas ir J. Lesevičius(montrealiečiai).

Mandatų komisijon išrinkti: O. Indrelienė (torontietė), P. Pajuodis (torontietis), ir J. Vilkelis (montrealietis).

Rezoliucijų komisijon išrinkti: J. Yla (torontietis), Paliliūnas (winnipegietis) ir P. Šuplevičius (montrealietis).

Spaudos komisijon išrinkti: J. Valūnas ir A. Kovoliūnas (torontiečiai) ir K. Kilikevičius (montrealietis).

Kol buvo išrinktos komisijos, prezidiumas pasiskirstė pareigomis. Sesijom vadovauti pasiskirstė: pirmai sesijai pirmininkauti, J. Žukauskas; antrai sesijai, M. Gudas; ir trečiai sesijai, V. Raila.

Kongresui sekretoriauti buvo paskirtas J. Lesevičius ir padėjėja P. Matulaitytė.

Po prezidiumo ir komisijų išrinkimo prasidėjo sveikinimai.

Pirmas sveikino nuo Amerikos Lietuvių Kongreso D. M. Šolomskas, perduodamas karštus linkėjimus nuo Amerikos lietuvių, ragino palaikyti draugiškus ryšius su Amerikos lietuviais ir visiem bendrai kovoti už paliuosavimą Lietuvos liaudies iš po fašistinės vergijos.

Toliau sveikino Mašnickas, Montrealo D. L. K. Vytauto Neprigulmingo Kliubo vardu, ragindamas sukrusti visiems Kanados lietuviams ir remti Lietuvos liaudies vedamas kovas už atsikratymą Lietuvos fašistinio teroro.

A. Morkis sveikino Sūnų ir Dukterų K. L. S. P. D. Centro Komiteto vardu, įteikdamas Lietuvos liaudies kovoms ir priešfašistinių kalinių paramai $3.00.

V. Jusaitis sveikino Sūnų ir Dukterų K. L. S. P. D. , Toronto, 1 kuopos vardu įtekdamas auką $5.00.

P. Šuplevičius sveikino Montrealo Lietuvių Sūnų ir Dukterų Pašalpinės Draugijos vardu, pareikšdamas, kad draugija siuntė į Kongresą delegaciją, kad pakelti stiprų draugijos balsą prieš Lietuvos fašizmą, ir draugija pirmiau iš savo iždo paaukavo $20.00 Kongreso šaukimui ir dabar įteikė auką $17.01 Lietuvos liaudies kovų rėmimui ir gelbėjimui priešfašistinių kalinių.

Adams sveikino Kanados Komunistų Partijos lietuvių frakcijų centro biuro vardu, pareikšdamas Kanados lietuvių komunistų nusistatymą, kad jie dės visas galimybes išplėsti kovą už Lietuvoj grąžinimą demokratinės tvarkos, ir ragino, kad lietuviai ne tik kad turi kovoti prieš Lietuvos fašizmą, bet prisidėti prie priešfašistinių kovų Kanadoje.

Paliliūnas sveikino nuo Winnipego lietuvių bendro fronto, pažymėdamas, kad Winnipego lietuviai Lietuvos liaudies gynimo klausimu yra visi susivieniję, ir del tolimos kelionės negalėjo pasiųsti skaitlingesnę delegaciją kongresan, bet visi sutinka vykdinti gyveniman Kongreso nutarimus. Jis įteikė auką nuo suvienyto fronto $10.00, S. D. K. L. S. P. D. 7-tos kuopos $5.00, ir nuo ALDLD 217 kuopos $5.00. Viso $20.00.

Kavoliūnas sveikino Kongresą nuo "Keleivio" ir "Naujienų" ir 6 tų laikraščių bendradarbių.

Kapuskasing miškų darbininkų vardu sveikino Žostautas įteikdamas $5.00 auką, pareikšdamas, kad nors tolima jiems kelionė Kongresą pasiekti, bet miškų darbininkams labai apeina Lietuvos liaudies padėtis ir jie rems jos vedamas visas kovas iki bus Lietuvoje atsteigta laisvė.

Montrealo Lietuvių Jaunuolių Kliubo vardu sveikino A. Nakaitė įteikdama $2.00 auką Lietuvos politiniams kaliniams.

Žukauskas sveikino Kongresą Sudburio lietuvių vardu ir įteikė aukas nuo S. D. K. L. S. P. D. 3-čios kuopos $10.00, Montrealo S. ir D. P. D. Sudburio skyriaus $5.00, ALDLD 96 kuopos $3.00, K. D. A. L. lietuvių skyriaus $2.00 ir pavienių aukas: J. Striškos $2.00, J. Brazdžio $1.00, Mainierio $1.00 ir B. Minotos $1.00. Išviso $25.00.

O. Kilikevičienė sveikino nuo Montrealo ALDLD moterų skyriaus įteikdama auką $17.00.

Raštišką pasveikinimą įteikė Toronto siuvėjų suvienytas frontas su $5.00 auka (Gal Montrealo:—Red.).

J. Vilkaitis sveikino Kongresą nuo D. L. K. Vytauto Neprg. Kliubo, pažymėdamas, kad dauguma to kliubo narių yra aukavę tveriantis Lietuvos nepriklausomybei del ginklų, bet šiandien Smetona paėmęs neteisėtu būdu valdžią į savo rankas tuos ginklus atsuko prieš Lieuvos žmones.

J. Morkis sveikino Kongresą Toronto Progresyvių Lietuvių Jaunuolių vardu, pareikšdamas, kad tie jaunuoliai niekad savo akyse nėra matę Lietuvos, bet jie kovoja prieš visų šalių fašizmą, ir įteikė $1.00 auką.

V. Bunkus sveikino Kongresą nuo Amalgameitų unijos, lietuvių skyriaus ir įteikė Lietuvos liaudžiai paramą $5.00 auką.

A. Leimonas sveikino nuo Montrealo lietuvių progresyvių organizacijų bendro sąryšio Dramos Grupės, pažymėdamas, kad Dramos Grupė patarnauja lietuviams įvairiuose parengimuose ir visokiais būdais prisidės prie Lietuvos liaudies gelbėjimo

J. Račys sveikino Kongresą nuo Montrealo Jaunimo choro įteikdamas $3.00 auką.

J. Vaitkus sveikino Kongresą nuo I. L. G. W. Unijos, moteriškų suknelių siuvėjų, Toronto lietuvių skyriaus ir įteikė $2.00 auką.

Šilinis sveikino Kongresą nuo K. D. A. L. Montrealo lietuvių skyriaus įteikdamas auką $3.00

K. Lapienis sveikino Kongresą Hamiltono ALDLD 113 kuopos vardu įteikdamas auką $1.00 ir nuo Hamiltono S. L. A. 218 kuopos vardu įteikdamas auką $1.00

Jankauskas sveikino Kongresą nuo A, S. Valstijų L. D. D. ir "Naujosios Gadynės."

Lukoša sveikino nuo ALDLD trečio rajono ir įteikė sekančias aukas: nuo trečio rajono $5.00, ir nuo sekančių draugų: Pilkio, Malicko ir Citavičiaus, po vieną dolerį nuo kiekvieno. Viso $8.00.

Laiškais sveikinimus del stokos laiko atidėjo sekančiai sesijai.

Su pasveikinimais buvo įteikta $120.01. Apart to, iš publikos du svečiai (pavardės nežinomos) įteikė po 25 centus. Iš viso toj sesijoj įplaukė $120.51.

Toliau Z. Janauskas referavo **"Lietuvos Esamoji Valdžia."**

Referatas nurodė, kaip Lietuvos fašistinė tautininkų partija su diktatorium Smetona priešaky nuvertė 1926 met., gruodžio mėn. 17 d. žmonių teisėtai išrinktą valdžią, matyvuodama, kad tai buvo tuomet pavojus Lietuvos nepriklausomybei. Bet referatas nurodė faktais, kad jokio pavojaus Lietuvos nepriklausomybei nebuvo, tik fašistus vertė instiktas gerai pasipinigauti atsistojus prie valdžios lovio. Toliau referatas nurodė, kad fašistai išnaudodami Lietuvos valstiečius ir darbo žmones ekonominiai, varžydami spaudos, žodžio ir susirinkimų laisvę, uždarinėdami opozicines, fašistams nepageidaujamas organizacijas ir jų spaudą, ne tik kad ne pagelbsti Lietuvos nepriklausomybei, bet ją stato pavojun.

Vienok referatas pažymėjo, Lietuvos liaudis fašistų smurtiniams žygiams jau stoja skersai kelią ir reikalauja pasitraukti nuo valdžios vairo. Referatas sakė, kad fašistai patys tą mato ir gerai žino, todel praeitą pavasarį pravedė vadinamus seimo rinkimus. Tačiau tie rinkimai buvo tik bandymas šiek tiek sustiprinti griūvančią fašistų diktatūrą. Seimo rinkimus negalima vadinti rinkimais, nes nebuvo leista statyti politinėms partijoms bei žmonių grupėms savo kandidatus ir už juos balsuoti, o buvo pastatyti tik fašistų šulai—Lietuvos liaudies engėjai. Taipgi tą seimą Lietuvos liaudis boikotavo, tad Kanados lietuviai tokio seimo nepripažįsta ir kartu kovos su Lietuvos liaudžia iki bus sugrąžinta Lietuvoj demokratinę tvarka.

Referatas vienbalsiai buvo priimtas.

Po referato mandatų komisija raportavo, kad Kongrese dalyvauja 90 delegatų, du iš jų broliški delegatai nuo Amerikos lietuvių. Visa delegacija atstovauja 85,900 lietuvių: Jungtinių Valstijų lietuvių skaičius atstovaujamas 82,500 ir Kanados lietuvių skaičius 3,400 lietuvių.

Platesnis mandatų komisijos raportas atidėtas kitai sesijai.

Rezoliucijų komistija ant referato patiekė tuo klausimu rezoliuciją, kuri vienbalsiai tapo priimta. Tuom ir užsibaigė, 6 val. vakare, pirmoji sesija.

Antra Sesija

Pradžia 7.40 val. vakare, rugpiūčio 1 d.

Sesijai pirmininkauja M. Gudas.

Pirmiausiai pirmininkas pakviečia mandatų komisiją išduoti raportą. Raportuoja O. Indrelienė, kad Kongrese dalyvauja 90 delegatų, atstovaudami 85,900 organizuotų lietuvių; du delegatai iš A. S. Valstijų, kurie atstovauja 82,500 organizuotų lietuvių, ir 88 delegatai iš Kanados, atstovaują 3,400 organizuotų lietuvių. Kanados lietuvių delegatai atstovauja 15 įvairių įsitikinimų organizacijų: kaip tai: D. L. K. Vytauto Neprig. Kliubą; Montrealo Sūnų ir Dukterų Pašalpinę Draugiją; Toronto S. D. K. L. S. P. D-ją; Susivienijimo Lietuvių Amerikoje Hamiltono ir Toronto kuopas; keletą ALDLD kuopų ir kitas skirtingas organizacijas. Dalyvauja delegatai miestais: 22 iš Toronto; 3 iš Hamiltono; 6 iš Sudburio; 1 iš Winnipego; 1 iš Stewart, Ont., 1 iš Fort William, ir kiti iš Montrealo.

Mandatų komisijos raportas vienbalsiai priimtas.

Po to, Kongreso šaukimo komiteto sekretorius, K. Kilikevičius, skaito laiškais prisiųstus pasveikinimus. P a s v eikinimai gauta nuo:

ALDLD 152 kp., Red Lake, Ont., su auka $10.00; Ontarijos kempių darbininkų, Kenora, Ont.; Windsor įvairių pažiūrų bei įsitikinimų lietuvių ir auka $2.00; ALDLD 162 kp., Toronto, Ont., su auka $5.00; Ottawos lietuvių, su auka $3.00; ALDLD 69 kp., Lethbridge, Alta, su auka $1.00;Montello, Mass, S. A. Valstijų, 16,000 organizuotų lietuvių suvienyto fronto su auka $5.00; ALDLD 130 kp., Weston, Ont., su auka $1.00; Lietuvių Darbininkų Susivienijimo, iš Suvienytų Amerikos Valstijų, su auka $5.00; Nipigon, Ont., miškų darbininkų, su auka $8.50; S. D. K. L. S, P. D. 4-tos kp., Edmonton, Alta, su auka $13.35; ALDLD 18 kp., Edmonton, Alta, su auka $2.00; ALDLD 4-to rajono konferencijos; A. Frenzelio, iš Toronto, kuris del susidėjusių aplinkybių negalėjo Kongresan atvykti; Zdanio, iš Lethbirdge, Alta, per "Darbininkų Žodį," su auka 50 centų.

Viso su raštiškais pasveikinimais prisiųsta $55.85.

Po sveikinimų seka referatas: "Lietuvos liaudies kovos ir priešfašistiniai kaliniai." Referuoja M. Guoba.

Referantas nurodė apie Lietuvos liaudies, mažažemių ūkininkų, darbininkų, žemesniųjų valdininkų ir progresyviškosios inteligentijos sunkią ekonominę ir kultūrinę padėtį, į kurią įstūmė fašistinė valdžia To pasekmėj Lietuvos liaudis pradėjo veržtis į kovą prieš nepakenčiamas gyvenimo sąlygas. Prasidėjo ūkininkų ir darbininkų streikai. Fašistai juos pasitiko kulkomis, sakydami, kad ūkininkai streikuoja kokių tai svetimų valstybių agentų ar priešvalstybinių elementų kurstomi. Referatas

(Bus daugiau)

Lietuvoje

LIETUVOS ŽYDAI D A L Y-VAUS TARPTAUTINIAME ŽYDŲ KONGRESE

Rugsėjo 8 dieną, Ženevoje bus tarptautinis žydų kongresas, kuriame dalyvauja visų žydų sluogsnių atstovai. Nors Lietuvoje niekur neleistina panaudoti demokratiški rinkimų metodai, už tokį elgėsį valdžia griežtai persekioja, tačiau žydai atstovus į savo kongresą rinks demokratišku būdu.

KAUNO BURMISTRAS PADARĖ DAR VIENĄ MAŽOS VERTĖS ĮSTATYMĄ

"Žinios" rašo:—"Kauno miesto burmistras išsiuntinėjo raštą skyrių vedėjams, kuriame rašoma, kad remiantis balandžio 15 d. nutarimu, jei tarnauja vyras ir žmona ir vienas kuris gana 600 litų algos, o kiekvienam kitam šeimos nariui 50 litų (3 narių šeimai 650 lit., 4 narių šeimai 700 lt. ir t.t.), tai vienas iš tarnybos turi būti atleistas. Ši uždarbio norma taikoma valstybės, savivaldybės, kur valstybė savo kapitalais daugiau kaip 50% dalyvauja, ir net visi privačiose įstaigose."

Įstatymo tikslas yra užmaskuoti aukštųjų valdininkų algas, nes dabartiniu metu į tarnybas yra susikimšę kaip vyrai, taip ir jų žmonos. Senai yra išleistas toks įstatymas, kuriems draudžiama imti kelias algas, bet tas pats miesto burmistras Merkys ima ir pensiją ir dar užėmęs kelias tarnybas, už kurias jis gauna apie 4,000 litų algos per mėnesį. Tas pats bus ir su šiuo, jokios reikšmės neturinčiu patvarkymu.

DAR KARTĄ TAPO NUBAUSTAS VOLDEMARAS

Smetona su Voldemaru planavo Lietuvos valdžios nuvertimą, bet po kiek laiko Voldemaras Smetonai pasidarė nereikalingas, jis turėjo užleisti vietą Smetonos švogeriui Tubeliui, o pats atsidūrė kalėjime. Paskutiniu laiku dar kartą Voldemaras tapo nubaustas šešiems mėnesiams kalėjimo, bet teismas paskaitė Voldemarą tą bausmę atlikusiu. Voldemaras teisme visiškai atsisakė gintis, tik reikalavo, kad jo byla būtų nagrinėjama prie atdarų durų, tačiau ant to teismas nesutiko. Pasibaigus bylai Voldemaras buvo atgal grąžintas atpakūtavoti Smetonos jam paskirtąją bausmę už gerą bičiulystę.

VENGDAMAS SUTUOKTUVIŲ, DARĖSI GALĄ

Raudondvario apylinkėj viena mergina, aplinkybių verčiama, griežtai pareikalavo, kad mylimasis arba vestų arba kelsianti jam bylą.

Šių reikalavimų ūkininkaitis taip įsibaidė, kad išgėrė stiprią dozą acto. Jis nuvežtas ligoninėn veik be vilties pasveikti.

PRISITRENKĖ MERGIŠIUS

Kaune, Gedimino Kęstučio gatvių kampe, iš vieno namo viena mergina išstūmė pro langą pilietį. Nors langas neaukštai, bet krisdamas taip smarkiai prisitrenkė, kad teko jį gabenti ligoninėn. Incidentas įvyko vidurnaktyje.

PASIUNTĖ UŽUOJAUTOS TELEGRAMĄ

Lietuvos užsienių reikalų ministeris Lozoraitis buvusio Sovietų Sąjungos užsienio reikalų komisaro Čičerino mirties proga pasiuntė Krestinskui tokio turinio užuojautos telegramą: "Sužinojęs apie užsienių reikalų komisaro ir įžymaus valstybės vyro Čičerino mirtį, prašau Jūsų Ekselenciją priimti širdingiausią Lietuvos vyriausybės ir mano užuojautą."

SMARKIAI KERTAMI LIETUVOS MIŠKAI

Klaipėdos celiuliozos fabrikas yra užpirkęs iš miškų departamento gana didelius miško kiekius Rietavo miškų urėdijoje, Endriavo, Veviržėnų ir Bagdonavo girininkijose. Miškai yra kertami ir vasaros metu. Gaminamos popiermalkės. Prie miškų kirtimo toj apylinkėj dirba 500 darbininkų.

IR MERKINĖS VALSČIUJ BUVO DIDELĖ AUDRA

Alytaus aps., Merkinės val., Ilgininkų ir Kampų kaimuose liepos 4 d. siautė didelė audra su ledais. Ledai išmušė veik pas visus ūkininkus namų langus; be to, išdaužė, sumaišydami su žeme, daržoves, vasarojų ir rugius. Ledų gabalai buvo labai dideli, kaip kiaušinis. Ši audra tuose kaimuose padarė ūkininkams daug nuostolių.

Kaikurie senesnieji žmonės dejuoja, sakydami, kad tokios baisios audros savo gyvenime nematę.

NUSINUODIJO PRIE EŽERO

Šiauliai.—Tula Geidaitė Ona, gyvenusi su St. Liaugaudu, tapo nesčia. Paskutiniuoju metu tarp jų dviejų dažnai kildavo barniai ir Liaugaudas grąsindavęs persiskirimu. Vieną dieną Liaugaudas išėjo Šiaulių ežeran žuvauti, o Geidaitė atnešė jam pietus. Bevalgydami jiedu susibarė ir L. pakartojo seną grąsinimą, kad jis skirsiąs. Tada G-tė nuėjo namo, atnešė su savim muilo akmens skiedinį ir prie ežero nusinuodijo. Ji nugabenta ligoninėn, tačiau vilties pagyti nėra.

ŽMONĖS TROKŠTA DULKĖSE

"Lietuvos Žinios" rašo: "Sausomis dienomis Kauno priemiesčiai skęsta dulkėse. Atrodo, kad ne perdaug reikia triūso šitą blogybę prašalinti,—tai nuolatos gatvės laistyti. Šių gatvių yra nedaug: tai Ukmergės plentas ir Vydūno alėja, nes tomis gatvėmis eina magistralės susisiekimo linijos—kursuoja Kauno miesto savivaldybės autobusai. Kiekvienas iš jų pravažiuodamas sukelia didžiausius dulkių debesis, o ypač Vydūno alėjoj. Žmonės, eidami alėjos šaligatviais ir pamatę autobusą, turi, jei kur gali, tolokai bėgti į šalį, nes autobusas tiek sukelia dulkių, kad pro jas saulės nesimato. Gretimų namų gyventojai niekuomet negali langų atidaryti, nes butuose viską uždulkina."

JAU APSKAIČIUOTI AUDROS PADARYTIEJI NUOSTOLIAI

Šiaulių apsk. agranomai jau apskaičiavo liepos mėnesio pradžioje Šiaulių askrityje siautusios audros padarytus nuostolius. Labiausiai nukentėjo Joniškio ir Kriukių valsčiai. Audra sugriovė 250 trobėsių; sunaikino 8,200 ha pasėlių, paliesdama apie 600 ūkių.

Padarytieji nuostoliai siekia netoli vieną milijoną litų. Laukuose padarytieji nuostoliai siekia 839,365 litus ir trobėsių sugriauta už 109,325 litus, iš viso —948,690 litų.

PRADEDA NEMUNO KRANTINĖS DARBUS

Kaunui nuo potvynio apsaugoti, be ko kita, yra nutarta pastatyti nuo Veršvių ligi Lampėdžių dambą—pylimą. Dambų statymas jau pradedamas. Liepos 12 dieną iš darbo biržos buvo pasiųsta į darbo vietą apie 300 bedarbių, bet kadangi dar neužbaigti priruošiamieji darbai, tai bedarbiai veik visą dieną išgulėjo prie Nemuno.

Tokia pat damba būsianti statoma Nemuno-Neries santakoje,

SAVIVALDYBĖS VALDININKAI ŽIAURIAI ELGIASI SU DARBININKAIS

Grupė Kauno bedarbių spaustuvininkų dirbo prie Lampėdžių dambos priruošiamąjų darbų. Miesto savivaldybės darbų vedėjas įsakė jiems paskirtą darbą per dieną pabaigti. Norėdami pavestą darbą užbaigti, bedarbiai būtų turėję dirbti viršvalandžius, bet viršvalandžių jie nedirbo, tai darbų vedėjas jiems davė vieną sąvaitę "atostogų." Del paleidimo iš darbo bedarbiai padavė skundą.

Kartu savivaldybės viršininkai suka galvas, ar bedarbiams galima leisti dirbti viršvalandžius, ar jie priverstini viršvalandžius dirbti.

Nesenai Smetonos valdžia neva rinko vadinamą "darbininkų atstovybę," bet dabar su darbininkais kaip kas išmano, taip juos skriaudžia.

DARBININKŲ VARGAI MARIJAMPOLĖJE

Nors vasaros laiku Marijampolėje kaip tik pats darbų sezonas, mieste yra per 300 žmonių, kurie tik retkarčiais sąvaitės bėgyje gauna darbo prie statybos ar kur kitur kokią vieną-kitą dieną. Tad nenuostabu, kad žinia, jog prie geležinkelio tilto reikės per 200 žmonių, Marijampolės darbininkijoj buvo sutikta dideliu susidomėjimu. Darbininkai kolektyviai įteikė prašymą su 115 parašų geležinkelių valdybai, prašydami darbų neatiduoti rangovui, o pravesti ūkio būdu; paskui raštu siūlė atatinkamiems organams sąlygas, kurios nustatė minimalinį savo darbo jėgos įvertinimą. Toliau jiems ruožo viršininkas pranešė, kad perdaug aukštai vertina savo darbo jėgą, nes kituose miestuose gaunama pigesnė darbo jėga. Darbininkams teko rašyti iš naujo prašymas, nusileidžiant.

Cukraus fabrike dabar eina statybos darbai. Statoma cukrui sandėlys, sargui butas, stalių dirbtuvės, grindžiama pusė hegtaro žemės runkeliams pilti ir kt. Darbus paėmę rangovai, kurių žinioje dirba apie 50 žmonių. Įstatymuose numatoma, kad už 10 darbo valandų darbininkas turi gauti 5 litus, o mokama tik 3.5 lt. Darbininkai skųstųs darbo inspektoriui, bet tas gal tyčiomis prasišalino atostogų. Jį pavaduoja Vilkaviškio darbo inspektorius, bet darbininkams jis pertoli pasiekti.

ŠULNY NUTROŠKO DUJOMIS

Suvalkų Kalvarijos miestelyje buvo kasamas šulinys. Iškasus apie 9 metrus gilumo pajusta dujos ir darbas kelioms dienoms buvo nutrauktas. Po penkių dienų darbininkas mėgino šulinį kasti ir nusileidęs apalpo. Apsinuodijusio darbininko Vaitkevičiaus leidosi gelbėti ugnegesys Kupstas, kuris taip pat nualpo. Mėgino dar du leistis, bet vienas be sąmonės ištrauktas ir traukiant į rentinį smarkiai sužalota galva, o kitas ir buvo pradėjęs alpti, bet laiku ištrauktas.

Nualpusių lavonai iš šulinio buvo išimti po keturių valandų, kai iš Marijampolės buvo atgabenta dujokaukė.

DERĖDAMAS GINKLĄ NUSIŽUDĖ

Išėjęs iš kalėjimo pilietis P. Šnioka užėjo į vieną Kauno ginklų parduotuvę, esančią prie apygardos teismo rūmų, ir pradėjo rinktis revolverius, dėliojo šovinius. Pagaliaus Šnioka paprašė atsigerti ir kai pardavėjas nuėjo atnešti vandens—Šnioka sau į galvą paleido šūvį. Šūvis buvo mirtinas ir Šnioka vietoje mirė.

STATINĖ UŽMUŠĖ ŽMOGŲ

Liepos 10 d. Užvenčio stotyje buvo kraunamos spirito statinės. Viena statinė saulėje labai įkaito, viduje susidarė dujų ir su didžiausiu trenksmu sprogo, nutraukdama darbininkui Dapšiui koją. Kadangi čia pat medicinos pagelbos nebuvo, tai Dabšiui nutekėjo labai daug kraujo. Atgabentas į Šiaulių miesto ligoninę nelaimingasis mirė.

MERGINA PERŠOVĖ DU POLICININKUS

Antanas ir Bronius Poškai iš Girkalnio val., Raseinių apsk., prieš nekurį laiką gavo Kaune policininkų tarnybas. Antanas 32 metų, Bronius 30 met. amžiaus. Bronius buvo daugiau prasimokinęs ir savo laiku buvęs Girkalnio bažnyčios vargoninku. Broliai Kaune gyveno atskirai.

Antanas Poškus prieš kurį laiką buvo vedęs, bet su žmona persiskyręs. Jis turėjo du vaiku, bet vienas vaikas pernai miręs. Antanas turėjo šeimininkę, kilusią nuo Musninkų, Feliciją Lelytę, su kuria paskutiniu laiku žiauriai elgėsi. Lelytę skriausti Antanui padėdavęs jo brolis Bronius. Šalimai gyvenantieji kaimynai girdėdavę barnius, matydavę nesutikimus ect.

Bronius Poškus, liepos 19 d., Seimo gatvėj 5 nr. kėlė vestuves. Jis vedė seną savo pažįstamą Jocytę nuo Girkalnio, turinčią 40 ha ūkį.

Sekmadienį buvo smarkios vestuvės. Tose vestuvėse norėjus dalyvauti ir Antano šeimininkė Lelytė. Ji net pamerge norėjo būti, bet į vestuves nebuvus priimta. Lelytė iš vestuvių buvo prašalinta jėga. Išeidama iš vestuvių vietos ji pareikalavo, kad Antanas atiduotų buto raktus. Antanas atidavęs. Iš vestuvių vėlai naktį sugrįžęs ir Antanas, o ryto metą dar nuėjo pas jaunavedžius.

Vestuvių vaišės tęsėsi: valgiais ir gėrimais stalas, už stalo sėdėjo šeši žmonės: Bronius Poška su savo nauja žmona, jo sesuo, vienas rinkos sargas, Antanas Poškus ir dar viena giminaitė.

Lelytė viena pasilikusi Antano Poškaus bute susirado revolverį ir ėjo į Broniaus vestuves. Mergina, revolverį užsitaisius koridoriuje ir įėjus į kambarį, kur vestuvių vaišės buvo tęsiamos, pradėjo šaudyti.

Pirmiausia šovė į Antaną Poškų jam pataikydama į pakaušį ir petį. Paskui atsisuko į Bronių Poškų ir pradėjo į jį šaudyti. Pirma kulka, į Bronių paleista nepataikė ir atsimušė į sieną, bet antra kulka pataikė į vidurius ir mirtinai jį sužeidė.

Lelytei pradėjus šaudyti, svečių tarpe kilo panika.

Rinkos sargas (jis pats sakosi) tuojau palindęs po lova ir išlikęs nepaliestas. Sako, kad Lelytė norėjus nušauti ir Broniaus Poškaus žmoną, bet nepataikius. Pagaliau mėgino ir ji pati nusišauti, bet užspringęs revolveris . . . Antanas Poškus šokęs Lelytę sulaikyti ir išsivijęs į kiemą, bet čia nualpęs ir atsirėmęs į tvorą sustojęs. Bronius vietoje sukniubo ir neteko sąmonės. Iš kiemo Lelytė į gatvę išėjus lėtu žingsniu ir tuojau tapo policininko sulaikyta.

Sužeistieji paimti ligoninėn, bet Bronius greitai pasimirė, o Antanas labai sunkiai sužeistas, bet dar gyvas.

"Darbininkų Žodžio" Skaitytojo Balsas Iš Amerikos

Draugai kanadiečiai "Darbininkų Žodžio" skaitytojai, rėmėjai ir simpatikai! Gavau laiškutį, kviečiantį dalyvauti jūsų rengiamame metiniame "Darbininkų Žodžio" piknike. Laiške sakoma, kad norima svečių iš Amerikos J. Valstijų. Kas liečia mane, tai aš myliu būti tose vietose, kuriose dar nebuvau ir noriu pažinti tuos, kurių dar nepažįstu ypatiškai. Tačiau apgailestauju, kad šiuo kartu su draugais kanadiečiais negalėsiu pasimatyti, nes neleidžia darbo sąlygos. Kaip tik turėjau savo atostogas. Kaip žinote, kaip pas jus, taip ir pas mus, technikinių darbininkų nėra perviršius, staiga pasitraukus nėra kam vietą užimti.

Iš po "Laisvės" pastogės vienas draugas dabar randasi Kanadoje, tai draugas D. M. Šolomskas, ALDLD centro sekretorius ir nuolatinis "Laisvės" bendradarbis, kuris priskaitomas į "Laisvės" redakcijos štabą. Jis dalyvavo Kanados Lietuvių Kongrese ir pasiliko Montreale apie porą sąvaičių vadovauti mokyklėlę. Aš manau, kad jis bus Montrealo "D. Ž." rengiamam piknike, tai pasakys gerą prakalbą.

Priimu pakvietimą su didele garbe, gal būt kada nors turėsiu progą būti Toronte ir atsilankyti "Darbininkų Žodžio" pastogėje ir pasidalinsiu su jumis, draugai, mintimis; duosiu patarimus, jeigu jų trūksta, del sutvarkymo ekspedicijos. Visuomet nuoširdžiai patarsiu, pagelbėsiu, kiek galėdamas iš savo pusės.

Sąryšyje su jūsų rengiamu pikniku, keliais žodžiais priminsiu ir apie mūsų laikraščių piknikus. Seniau piknikų dalyvius skaitydavome šimtais, o dabar skaitome tūkstančiais. Jūsų piknike dar gal bus tik šimtai, nes jaunas diegas Kanados lietuvių dirvoje, bet neperdėsiu pagirdamas, kad auga skaitytojų skaičiumi todel, kad jo turinys stovi tvirtai, kaip uola, už darbo žmonių reikalus.

Mūsų laikraščių piknikuos, koncertuos ir kituos parengimuos, skaitlingumas dalyvių parodo, kad mes turime medžiagos mūsų organizacijų budavojimui. Visų pramogų garsinimai eina tik per mūsų laikraščius, kiti negarsina, tai kuomet sueina didelės masės žmonių į mūsų parengimus, mes pastebime, kiek žmonių pasiekė mūsų spaudos balsas.

Dabartiniu laiku visam pasaulyje verda smarki darbo klasės kova su fašistinėmis gaujomis; grumiasi Ispanijos darbininkai, taipgi ir mūsų gimtojoj šalyj—Lietuvoj verda kova prieš Smetonos kliką. Į kiekvieną darbininkų teisingą reikalavimą fašistai atsako teroru ir kulkomis. Lietuvos liaudis po tokia priespauda negalės ilgai pakęsti, mes amerikiečiai ir jūs kanadiečiai galėsime jiems padėti medžiaginiai ir moraliai, teikdami tą pagelbą suvienytomis jėgomis.

Todel, draugai kanadiečiai, visi dirbkime vienas kitam padavę rankas. Tegul jūsų laikraštis išbujoja iš sąvaitraščio į dienraštį. Lai gyvuoja "Darbininkų Žodis"! Tegul jis būna Kanados lietuvių organizatorius ir švietėjas. Aš jį peremiu su $5.00 auka.

George Kuraitis

Du Skirtingi Svečiai Aplankė Sudburį

Liepos mėnesio 21 dieną atsilankė į Sudburį Ontarijos premieras Hepburn. Jo tikslas buvo parodyti darbininkams jo nuveiktus "didelius" darbus ir paslėpti Ontarijos valdžios brutališkus žygius, kurie buvo pavartoti prieš Ontarijos bedarbius, sulyg jo paties įsakymo.

Prieš jo atvykimą buvo plačiai reklamuojama Sudburio spaudoj ir įvairiais atsišaukimais buvo aplipinti visi miesto stulpai. Vidury miesto, parke, įrengė gražiausią platformą, išvedžiojo garsiakalbius ir rodėsi, kad viso miesto gyventojus sutrauks į tą mitingą. Atvykimo dienoje Inco baronai atleido nuo darbo visus mainierius, paaiškindami, būk tai baterijos sugedo ir negalima dirbti. Daugelis darbininkų suprato nikelio magnatų manievrus ir pasipiktino. Kuomet buvo karščiai siekianti 111 ir 115 laipsnių, tuomet net sekmadieniais versdavo dirbti. Nikelio tirpykloj — smelteryje karštys siekė virš 150 laipsnių. Tik per dvi dienas tenai nuo karščio krito 54 darbininkai, kuriuos ligoninėj vos atgaivino, vienok tuo laiku nepaleido iš darbo, nė valandų nesutrumpino.

Hepburnas, atsilankęs į Sudburį, buvo nusileidęs į mainas. Tenai apsirengė mainierių rūbais ir nusitraukė paveikslą. Nesusipratę darbininkai gal palaikė jį draugu, bet tuo pačiu laiku jis darbininkų rūbais pridengė savo ištižusį, brutališką kūną.

Nežinia, kiek jis būtų sutraukęs darbininkų į savo mitingą su įvairiais manievrais, bet visa nelaimė, kad toj dienoj lietus lijo. Pasitenkino tik Parise Hall laikytame mitinge, kuriame buvo tik vieni baltkalnieriai.

Hepburnas krykštavo, kad prie liberalų valdžios pakilo prekyba su užsieniu. Svarbiausia, tai C.N.R. geležinkelių kompanijos deficitas laipsniškai mažėja. Esą Bennettui viešpataujant, tai tik per 1930 metus ta kompanija turėjo deficito $73,733,682. Jis džiaugėsi, kad tos kompanijos deficitas mažėja, bet užmiršo pasakyti, kad tas deficitas mažinamas su didesniu darbininkų išnaudojimu, nes šiemet darbininkai prie C.N.R. geležinkelių dirba už $15.00 mėnesiui.

Šis visas faktas parodo Hepburno veidą ir ką jis atstovauja. Jam nesvarbu darbininkų gyvenimo sąlygos, bet svarbu, kad augtų kapitalistų pelnai.

Pažiūrėkime dabar į kitą svečią, tai darbininkų atstovę—Annie Buller. Jai atvykus Sudburin buvo gautas leidimas laikyti masinį mitingą ant Center Cchool aikštės. Veik paskutinėj valandoj buvo gautas pranešimas, kad mokyklų viršininkai neleidžia toje vietoje daryti mitingų.

Nežiūrint visokių trukdymų, į mitingą susirinko virš 600 darbininkų. Matėsi nemažai ir lietuvių mainierių. Klausiau juos, kokiu būdu sužinojote taip greitai, kad čionai bus mitingas? Paaiškino, kad apėjo visas miesto aikštes ir surado.

Anie Buller ugningoj savo kalboj, aiškino apie Toronto bedarbių kovas ir Sudburio mainierių darbaviečių biaurias sąlygas. Minioje buvo didelis entuziazmas. Pasibaigus mitingui darbininkai tarp savęs kalbėjosi, kad mums reikalinga kelių tokių organizatorių, kaip Anie Buller, tuomet ir Inco galybė sutrupėtų.

J. J.

Darbininkai Atsisakė Palaidoti Buvusį Skebą

Stewart, Ont.—Nesenai čionai mirė vienas ukrainų tautybės darbininkas, kuris visą savo amžių dirbdavo sunkiausius miško darbus. Tačiau paskutiniu laiku, kuomet iškildavo streikas, tai pirmas eidavo skebauti. Darbininkai stengdavosi jį perkalbėti, bet jis nesiduodavo jokioms kalboms. O jeigu kas paprašydavo kokį centą paaukuoti darbininkiškiems reikalams, tai atsakydavo, kad jis turįs kam aukuoti.

Pereitą pavasarį jis stojo pas vieną farmerį kirsti ir lupti popiermalkių. Dirbo po 16—20 valandų į dieną ir sakėsi, kad jo niekas negali pralenkti darbe. Padirbėjęs mėnesį laiko beeidamas krito ir vietoj būtų miręs. Kitas darbininkas pašaukė dytoją, apžiūrėjus buvo pa[illegible] į ligoninę, kur ir mirė.

Jam mirus iš ligoninės pr[illegible]šė, kad darbininkai pribūtų [illegible] jo laidojimo. Kuomet jis bu[illegible] siems įsipykęs kaipo skebas[illegible] niekas jo laidoti neėjo. Tek[illegible] nam graboriui jį palaidoti. [illegible] dos paliko uždirbtų pinigų [illegible] $150.

Darbininkai turėtų sup[illegible] kad skebo nė mirusio niekas [illegible] nori žiūrėti, ir stengtis vis[illegible] būti organizuotais, kad per [illegible] kų darbą nereiktų mirti be [illegible] ko. Darbininkai būdami org[illegible] zuotais, galėtų išsikovoti t[illegible] mą pragyvenimą iš 8 darbo [illegible] landų, nereikėtų dirbti po 16 [illegible] landų į dieną.

Geneb[illegible]

VOKIEČIAI-S K A N DINA[illegible] BUS SUJUNGTI SAUSKE[illegible]

Berlinas.—Strateginiais [illegible] kavimais, Vokietija ties sau[illegible] lį del automobilių ir geležkel[illegible] sioginiam susisiekimui su Sk[illegible] dinavija. Statys du tiltu p[illegible] mylių ilgio. Darbas kainuos [illegible] milijonų dolerių.

UŽDRAUDĖ NAUDOTI RA[illegible] KOMUNISTAMS

Montreal, rugp. 1.—Radio [illegible] misija uždraudė sakyti per [illegible] dio priešrinkiminę prakalbą [illegible] Rose, komunistų kandidatu[illegible]

Vieni laisvai varo propog[illegible] o kitiems neleidžia. Tai tau ir [illegible] mokratiniai rinkimai!

YOUTH COLUMN

85,000 Voice Their Protest To Fascists Of Lith[illegible] At Congress

By L. P. Y. C. Delegate

Unity — comradeship — harmony — interest — life — democratic and love.

All these words explain the whole history-making Congress of August 1 and 2. Never in the history of the Lithuanian organizations in Canada was their such interest and unity witnessed by anyone.

It is a dream that has come true. It is something more than an achievement, it is the beginning of the force that will aid our brothers in the struggle to free themselves from the clutches of the fascists of Lithuania. For years a few of the Lithuanian organizations have been working and agitating for a united Lithuanian movement which would be of common interest to all organizations. This movement has been realized.

The Congress was based on the one question, "Freedom for our Lithuanian brothers"— that is the reastablishment of democratic rights in Lithuania. Since the brutallity and dictating methods of the Smetona fascist government has become evident, the Lithuanian population of Canada are beginning to show their distrust ant hate for such a government.

SEVEN YOUTH DELEGATES

A suprise that was never equalled was the appearance of seven youth delegates at the Congress. Two of these were from the Sons & Daugthers, Toronto, Paul Pajuodis and Mickey Goba, members of the L. P. Y. C. One from the womens section of the A. L. D. L. D. Montreal, Ann Kilikevičius, a member of the Youth Sports Club. Tony Leimon, Drama section of the A. L. D. L. D. Montreal, a member of the Youth Sports Club. The two official representatives of the Montreal Youth Sports Club were Nellie Nakaitė and Joe Naujokas. I must not forget myself, secretary of the L. P. Y. C. Toronto. The adult delegates staggered at the w[illegible] showing of such a large [illegible] delegation although [illegible] represented youth clubs [illegible] seven youth delegates [illegible] members of the both C[illegible] Lithuanian youth clubs [illegible] only were the adult de[illegible] stung at the inertia exhi[illegible] both youth clubs but it a[illegible] a new feeling, a new e[illegible] new vitality and spirit [illegible] hearts of the youth de[illegible] to go forward and build [illegible] and larger youth clubs.

YOUTH CLUBS GR[illegible] CONGRESS

On behalf of the Youth [illegible] Club of Montreal Nellie N[illegible] greated the Congress with [illegible] dollar contribution. In her [illegible] but interesting greeting [illegible] the Congress that the [illegible] Sports Club would carry [illegible] work for greater unity [illegible] opposition to fascism. [illegible] applause ensued her w[illegible] greeting. The Toronto [illegible] delegate brought sal[illegible] from the L. P. Y. C. In his [illegible] address he assured the Co[illegible] of a hundred percent [illegible] from his organization [illegible] fight against facsism of L[illegible] ania. To aid in the fig[illegible] donated one dollar from his [illegible] An equal number of [illegible] pping pursued his retire[illegible] from the floor.

(continued next week)

L. P. Y. C. WEINER R[illegible] AND LANTERN PIC[illegible]

Something new and some[illegible] different. For the first [illegible] among Lithuanian organiz[illegible] a weiner roast and a [illegible] picnic is to be held on Sat[illegible] August 15 at 6.30 PM.

The picnic is being held [illegible] Polish picnic grounds [illegible] Mausi's farm, Weston.

Excellent orchestra and [illegible] form for dancing.

Trucks leave from Ge[illegible] at 6:30 PM.

BUS. CO[illegible]

Montrealo Žinios

Bosai Mėgina Šnipinėti Po Dirbtuves

Montreal. — Unijai pradėjus organizuot tuos darbininkus, kurie iki šiol nebuvo organizuoti, bosai irgi sujudo. Jie varo savo darbą visu smarkumu. Pirmiausia pasako didelius spyčius, gązdindami netekimu darbo, žada neprisidedantiems prie unijos atostogas bei gerus piknikus, kad tik neprisidėtų prie unijos. Jie nuduoda save dideliais darbininkų draugais žadėdami darbininkams daug gero. Dažnai sako, kam jum mokėti už dyką unijai mokesčius, kuri nieko gero neduos.

Tačiau darbininkai turime pagalvoti. Jei bosai mato, kad unija nieko gero darbininkams neduos, tai kodel jie taip bijo tos unijos? Jie žino, kad darbininkai, būdami organizuoti unijoje, galės atsiekti savo reikalavimų be bosų geros širdies. Jie žino, kad organizuoti darbininkai nebus bosams toki palankūs, kaip neorganizuoti, ir nesiduos tokiam dideliam išnaudojimui, todel ir rėkia gvoltu nuduodami save neva darbininkų draugais ir duoda neteisingus pažadus, kad tik nukreipus darbininkų mintis nuo unijos ir neprileidus juos prie vienybės.

Be to, visiems dirbantiems ne unijos dirbtuvėse turi būti žinotina bosų šnipavimo kelias. Atsiekimui sekmingo organizavimosi mes turime pasidaryti bosų planų žinovai ir kaip jiems užkirsti kelią. Kadangi bosai įsakė visiems darbininkams, pasirodžius unijos organizatoriui dirbtuvėje, tuojau reportuoti bosui apie jo atėjimą, o ne, tai bus blogai, tai reikia būti atsargiais. Jie žino, kad darbininkai myli unijos organizatorius ir apie jų atsilankymą organizavimo tikslais nepraneš bosams, tai bosai paskiria savo agentus ir tie agentai eina į neorganizuotas dirbtuves apsimetę save unijos organizatoriais ir šnipinėja darbininkų pažvalgas link unijos. Jeigu darbininkas pasisakys tokiam šnipui savo pažvalgas link unijos, agentas praneš bosui ir tokį darbininką bosai persekios. Su tokiais bosų agentais darbininkai turi taip pasielgti, kad jie daugiau neitų šnipinėti.

Mes darbininkai turime ruoštis kovai ir padaryti galą visokiems bosų planams ir darbininkų begėdiškam išnaudojimui. Kada būsime užtektinai prisiruošę unijinei kovai ir kviesime unijos organizatorius atsilankyti į dirbtuves, tai jau tuomet negręs išmetimas iš darbo už pritarimą unijai, nes būsime vieningi ir griežtai pareikalausime geresnių algų ir mūsų galios pripažinimo. Tas galima bus atsiekti tada, kada kiekvienas darbininkas atkreips atydą į unijos reikalingumą ir kovos už visos dirbtuvės darbininkų reikalus.

Tad visi stokime darban organizuoti industrines unijas.

Dzūkas

Iš Siuvėjų Susirinkimo Liepos 24 Dieną

Montreal. — Liepos 29 dieną atsibuvo A. L. W. of A. lietuvių skyriaus dvisąvaitinis susirinkimas.

Narių susirinkiman atsilankė nedaugiausia, nes pas nekuriuos buvo mintis, kad pasikeitus unijos sąlygoms tą dieną susirinkimas neįvyks, kaip kad dažnai atsitinka ruošiantis didesnėms kovoms su išnaudotojais. Tačiau prisiruošimu reikėtų daugiau visiem susidomėti, nes tos kovos eina mūsų gerovei.

Prasidėjus susirinkimui pirmiausia buvo atlikta mažesni organizaciniai dalykai, o po to sekė raportai iš kovos lauko. Pirmą raportą iš streikuojančios dirbtuvės išdavė draugas Burba, apibudindamas, kad jo dirbtuvės streikieriai laikosi kuogeriausiai, vieningai ir su pasiryžimu laikosi kovos lauke. Sako, iš karto bosas visiškai nenorėjo skaitytis su darbininkų reikalavimais, bet matydamas, kad nėra galimybės apgauti streikierių žadėjimais, jau pradėjo kalbėti švelniau, ir manoma greitoj ateity grįžti darban su laimėjimais.

Biznio agentas pažymėjo, kad dabartiniu laiku po vieną imama tvarkyti dirbtuves, jau pora dirbtuvių sustabdyta — nedirba, o jeigu nebus galima atskirai imant dirbtuves sutvarkyti, tai priseis šaukti generalinis dirbtuvių sustabdymas. Tačiau šiandien visos eigos negalima numatyti, tas išsiriš ateityje, bet mūsų visų pareiga ruoštis tai kovai ir būti prisirengusiems, jei mes norime dirbti trumpesnę darbo dieną ir gauti žmoniškesnes algas, iš kurių būtų galima žmoniškiau pragyventi. Unijos planas yra suorganizuoti neorganizuotų dirbtuvių darbininkus už 40 valandų darbo sąvaitę ir už 25% algų pakėlimą. Bendrų algų planas toks: finiš presoriams minimum algos sąvaitėje $30.00, štim presoriams ir underpresoriams $25.00 sąvaitėje. Presoriai mažiausias algas gaudavo pagal jų darbus.

Kanados Lietuvių Kongreso narys raportavo, kaip eina prie kongreso prisiruošimas. Priėmus raportą dar buvo išrinkti du delegatai ir parinkta Kongreso reikalams $5.05 aukų. Draugas J. Daugėla aukavo $1.00, o kiti po pusę ir mažiau.

Pasirodo, kad Montrealo siuvėjai ištiesė brolišką ranką persekiojamiems savo broliams Lietuvoje.

Dzūkas

Pataisymas Klaidos

Per neapsižiūrėjimą, rašant 4-to rajono konferencijos rezoliucijas, liko neįrašyta, kad 4-to rajono konferencija gavo pasveikinimą nuo K. V. K., Antro Rajono ir nuo "Darbininkų Žodžio' redakcijos ir administracijos ir 69 kuopos.

Pasveikinimai k o n ferencijai pridavė daug energijos ir gyvumo.

Už neapsižiūrėjimą — atsiprašau.

P. Y.
IV Raj. Konfern. Sekrt.

Iš Atskirų Kolonijų Veikimo

Kaip kada pasigirsta spaudoje kur ta ir ta kolonija? Kodel jos negirdėti? Ypatingai paskutiniu laiku sudburiečiai pasigedo, kur tie smarkūs fortwilliamiečiai. Bet toks pasigedimas, tai tiktai spaudoje būna, o gyvenime veikimas eina savo keliu, nė viena kolonija niekuomet nenustoja veikus. Labai gerai, kuomet tenka pervažiuoti per įvairias kolonijas, tai pamatai aiškiai visų veikimą.

Sudburiečių paraginimai būna teisingi, nes jie neblogai veikia. Jie veda neatlaidžią kovą su nikelio baronais, be to, darbininkiškai naudai parengia ir piknikų, idėjiniai tarp savęs gražiai sugyvena, kas jiems netrukdo vesti kovą prieš išnaudotojus.

Dabar pažiūrėkime į fortwilliamiečius. Jų visai nesigirdi rengiant lietuviškus koncertus bei perstatymus. Gal kas paklaus, kodel ta kolonija nieko nedirba meno srityje. Atsakymas labai aiškus: daugumoje toj kolonijoj viena spalva žaliuoja—vieni vyrai. Tiesa, čionai randasi ir keturios šeimynos, kuriose randasi keletas gabių moterų ir jos galėtų darbuotis meno srytyje.

Fort William skaitosi centras Kanados vergijos kempių, tai pavieniai daug pasidarbavo tų vergijos kempių naikinime, ir šiandien to pasekmėj tos vergijos kempės uždarytos. Be to, jau prieš uždarymą buvo pakeltos algos iki 15 dolerių mėnesiui, o pirmiaus mokėjo tik po $5.00 į mėnesį. Dabar miškuose moka nuo $37.50 iki $45.00, o pirmiau mokėjo nuo $10.00 iki $15.00 mėnesiui. Tam labai daug pasidarbavo ir lietuviai darbininkai. Šiandien kaip kas paklausia, kiek moka miškuos? Atsakai, kad iki $45.00 mėnesiui, tai sako, kad neblogai.

Daleiskime, kad ir neblogai. Tačiau pirma laimėjimų turi eiti didelė kova, o paskui tiktai galima džiaugtis savo laimėjimais ir pasidžiaugti, kad neblogai. Tad ir fortwilliamiečiai prieš miškų baronus nė vieno žingsnio nekad atgal nedavė ir neduos.

Montrealiečiai nė vienos kolonijos neparagina ir nešaukia darbu į lenktynes. Per trumpą laiką Montreale gyvenant sunku patirti tikrąsias priežastis, man atrodo ar tiktai nebus nekurie montrealiečiai palinke į pacifizmą nekuriuose klausimuose.

A. Lukoša

Del Aiškumo

Kuomet vykau delegatu nuo ALDLD Trečio Rajono kuopų į Kanados Lietuvių Kongresą, tai draugai mane parėmė su $5.00, o iš tos kempės, iš kurios išvykau, tai draugai suaukavo kelionės išlaidas sekančiai: po $1.00 aukavo J. Maliskas, T. Pilkis, J. Citavičius, J. Vasiliauskas, A. Ivaška, A. Stankevičius, J. Vinslavičius, J. Biskis, P. Masokas ir M. Valantas ir T. Gaigalas paaukavo 50 centų.

Kadangi aš buvau Trečio Rajono delegatas, o parėmė viršminėti draugai, tai nežinau ar rajonas jiems atsilygins, ar tie draugai pasiliks udarnais rėmėjais to istorinio darbo?

A. Lukoša

EXTRA

Montrealiečiai praneša, kad ir Montreale buvo pasekmingas "Darbininkų Žodžio" piknikas. Nors apyskaita dar nesuvesta, tačiau numatoma, kad pelno būsią apie $60, ar daugiau.

Mokslas ir Technika

TELEGRAFO ISTORIJA

Telegrafas—tai yra greitas būdas palaikymui ryšių, perdavimui žinių telegramų bile kokioj distancijoj.

Toks, kokį mes dabar žinome, jis nebuvo iš pradžių. Jis turi savo vystimosi istoriją. Reikalingumas perdavimui žinių didesniuos atstumuos pasireiškė pas žmogų gana senai, kada dar žmonija užsiiminėjo medžiokle laukinių žvėrių. Medžiotojai išsiskirdavo ant gana tolimų distancijų vienas nuo kito. Garsiai šukauti nebuvo galima, kad neišbaidžius žvėrių. Ir, vot, žmonės pradėjo pamainyti kalbą į ženklų padavimą, pavyzdžiui, pakėlė rankas aukštyn. Kartais jie tą pakeisdavo į garsinę signalizaciją:mušdavo tam tikrą kiekį į barabanus. Gerokai vėliau, kada pasireiškė reikalingumas perduoti signalus ant tolimesnio atstumo, garsinis būdas paliko netinkamas, todel kad garsas, geriausiam atsitikime, tegalima girdėti už 10 km.

Su pagelba ugniakurų ir žibintuvų padarė taip vadinamą "ugninį telegrafą."

Su ugniakurų pagelba galima buvo perduoti tiktai pačius paprasčiausius signalus, iškalno susitarus apie jų reikšmę. Su pagelba žibintuvų galima buvo perduoti bile koks pranešimas. Kaip tas buvo daroma?

Statė du bokštu. Kiekvienam bokšte buvo po penkius žibintuvus. Viso reikėjo perduoti 25 raides grekiško alfabeto. Visos raidės buvo padalintos į 5 grupes, po 5 raides kiekvienoj grupėj. Vienam iš bokštų skaičiaus degančių žibintuvų rodė grupės numerį, kitam bokšte tokiu pat būdu rodė vieną iš tos grupės raidžių.

Bet tas buvo labai brangu, net prie vergų neapmokamo darbo. Žibintuviškam žinių perdavimui pagal Polibijo sistemą ant kiekvieno 100 kilometrų reikėjo pastatyti 121 žmogus.

Perdavimas žinių ėjo labai išlengvo. Naudotis tokiuo perdavimu tegalėjo tiktai karaliai ir kariuomenių vadai.

Paskiau pasirodė naujos būdas telegrafavimo—optiškas telegrafas su priėmimu binokliais. Išradėjas šio telegrafo buvo francūzas technikas Šapp. Laike didžiosios francūzų revoliucijos jis perstatė savo telegrafavimo sistemą francūziškai valdžiai. Pagal jo projektą buvo padaryta telegrafiška linija. Pirmoji telegrama perduota ta linija, pranešė apie tai, kad francūziška revoliucinė kariuomenė užėmė miestą Konde. Tuo laiku ėjo konvencijos posėdis. Tuo laiku į miestą Konde buvo pasiųstas valdiškas dekretas ir atsakymas kas link dekreto buvo gautas dar konvencijai neužsibaigus. Toks negirdėtas tais laikais greitas perdavimas sukėlė didelį susidomėjimą.

Pastumėjimu prie išvystimo telegrafo Rusijoj patarnavo dekabristų sukilimas. Rusų valdžia panaudojo telegrafą del kovos su revoliuciniu judėjimu. Telegrafiniai ryšiai buvo padaryti tarp Peterburgo ir Krondštato (1833) ir tarp Peterburgo ir Varšavos (1838). Telegrafo sistema buvo nupirkta už 120 tūkstančių rublių nuo francūziško išradėjo Šato. Principinė sudėtis buvo tokia pat, kaip iš Šappo telegrafo. Tam tikruos atstumuos (10-12 km.) buvo statomi aukšti bokštai. Ant viršaus kiekvieno bokšto buvo pastatyta būda su judančiais tam tikrais sparnais. Tų sparnų įvairios padėtys reiškė įvairius nustatytus ženklus. Išvertimui nustatytų signalų egzistavo specialinis žodynas. Patys telegrafistai žodynų neturėjo ir jie nieko nežinojo apie tai, ką gauna ir ką perduoda. Tas buvo labai svarbu del valdžios jos kovai su revoliuciniu judėjimu. Kiekviename bokšte signalistas priėmė su pagelba binoklių signalus iš kaimyninio bokšto, o kiti telegrafistai su pagelba tam tikro mechanizmo, perdavė signalus tolyn. Del linijos aptarnavimo Peterburgas—Varšava reikėjo čielos devizijos.

Epochoje kapitalizmo vystymos toks telegrafas jau negalėjo patenkinti visų reikalavimų palaikymui ryšių. Būtinai buvo reikalinga įvesti naujas būdas, pigesnis ir greitesnis. Tada ant scenos pasirodė elektrikinis telegrafas. Pamatinis patogumas elektrikinio būdo tame, kad elektrika plėčias labai greitai.

Pirmi bandymai padaryti aparatą, kuriame veiktų elektrikinė srovė, labai brangiai kainavo. Pavyzdžiui, telegrafas Zemeringo (1809 m.) reikalavo del savo darbo 37 laidų t. y. tiek kiek randasi raidžių.

Todel, kad telegrafo linija panirodė pati brangioji dalis pastatymui elektrikinio telegrafo, tai ji nebuvo praktiškai priimta. Rusiškas mokslininkas irgi buvo padaręs telegrafą panašios sistemos, bet tik jau pigesnį, nes buvo reikalinga tik 8 laidų (1832). Buvo daug įvairių sistemų, kurios turėjo nekuriuos priimtinumus, bet tikras telegrafo išsivystimas prasideda tada, kada telegrafinius aparatus pradėjo dirbti su elektros magnetais.

Elektros magnetas—tai yra gabalas geležies, apvytas labai plona viela, kuri yra padengta izoliacija (tokia medžiaga, kuri nepraleidžia elektros srovės, pavyzdžiui, šilkiniais siūlais).

Perlaida leidžiant elektros srovę, geležis patampa magnetu, pradeda prie savęs traukti geležinius daiktus. Taip uždarant ir atidarant srovę galima padaryti elektros magneto pritraukimą ir kontroliuoti darbą telegrafinio aparato.

Ant principų elektromagnetizmo buvo padarytas taip vadinamas strielkinis aparatas. Priimtuvu elekriškų signalų čion tarnavo nurodomoji strielka kuri sukiojasi ratu ant kurio buvo išrašytos visos alfabeto raidės. Perduotuvu tarnavo klevetūra su klevišiais, kurių buvo tiek, kiek raidžių. Strielka apsistodavo ant tos raidės, ant kurio klevišo telegrafistas paspausdavo. Tokio išdirbimo buvo strielkiniai aparatai Iakobi (1844 m.).

Daugiausia išsiplatinęs ir garsiausis iš visų telegrafinių aparatų yra aparatas Morzės.

Jis išrastas Amerikoj 1837 metuos Samuelio Morzės. Morzė pagal profesiją buvo dailininkas. Pirmas aparatas jo padarytas buvo pritvirtintas prie teplioriškų frėmų.

Morzės aparatas smarkiai išsiplatino ir išsilaikė iki šių laikų. Greitumas darbo ant jo—60—70 raidžių į minutę. Bet tas aparatas neilgai galėjo patenkinti vis didėjantį reikalavimą greitų ryšių. Reikalinga buvo statyti prie vienos linijos antrą trečią ir ketvirtą, kad patenkinus reikalavimą—perdavus visas telegramas. Telegrafo ir išsivystimas nuėjo keliu patobulėjimų aparatų, keliu ištobulinimo greitai veikiančių, raides spausdinančių aparatų.

Svarbiausi iš jų: Iuzo aparatas, išrastas Anglijoj 1861 m., jo greitis 180 raidžių į minutę, Bodo aparatas, išrastas Francijoj 1873 m.,—greitis 720 raidžių į minutę, Simenso aparatas, išrastas Vokietijoj 1912 m.—greitis iki 900 raidžių į minutę.

P.

Barnsley, Anglija. — Po eksplozijos angliakasykloj jau išimta lavonai 44 žuvusių mainierių. Manoma, kad dar 13 liko užmuštais bei užtroškintais.

A. P. Vertė Petras

MASKVOS AGENTAS

Džekis grįžo į miestą iš farmų. Jis ėjo vidutiniai, rūpestingai aplenkdamas balas ir kart kartėmis nuvalydamas nuo batų prilipusį molį, kaipo sunkumą ir nešvarumą.

Pro šalį važiuodamas automobilius Džekį apipylė purvais nuo galvos iki kojų. Džekis sustojo ir šluostydamas šlapiomis rankomis liesą veidą sumurmėjo:

—V-v-elnias . . . dar net nepravažiuos pro šalį žmoniškai . . Ot kad man toks automobilius! . . . Aš į pusę valąndos būčia mieste. Ėė . . . mieste? . . . Povelniais! . . Sąvaitė laiko tam atgal aš maniau, kai greičiau išsinešdinti iš šio miesto, o dabar vėl miestan.

Džekis mylėjo miesto gyvenimą, bet pasėdėjęs penkius metus be darbo ir neturėdamas jokių naltinių pragyvenimui, manė pasiieškoti darbo farmose, nors savo gyvenime jis nebuvo nei kada ose dirbęs. Viltis gauti farmose darbo neišsipildė. Eidamas atgal miestą jis žinojo, kad prieš jį randasi bedarbė ir pusbadis gyvenimas. Netoli miesto, Džekis, po ilgos kelionės, atsisėdo pailsėti ant akmens.

Lietus perstojo linojęs ir pasirodžiusi iš už debesų saulė staigiai apipylė savo spinduliais atvėsusį Džekį.

Sėdėdamas ant akmens Džekis nukreipė savo akis į tą pusę, kur buvo išsiplėtęs didelis pramonės miestas. Tenais matėsi miškas fabrikų kaminų, iš kurių rūko juodi dūmai ir nyko kur tai aukštai debesyse. Džekis mintimis apėjo visus fabrikus, kurius jis žinojo šiame mieste, ir greitai metė akis nuo vieno fabriko kamino prie kito. Džekis pyko, kada pasitaikydavo ant akių nerūkstantis kaminas. Visą savo jaunystės gyvenimą Džekis praleido fabrike. Jis mylėjo miestą ir fabrišką gyvenimą, todel nekartą jis pamanydavo apie priežastis, kurios uždarė šiuos fabrikus. Didžiausias kaltininkas pagal jo nuomonę buvo konservatoriai.

Jeigu nebūtų uždaryta tiek daug fabrikų, aš, pilnu užtikrinimu, dirbčia vienam iš jų ir nereiktų ieškoti darbo farmose. Pakol buvo prie valdžios liberalai, visi fabrikai dirbo, bet kaip tik atėjo prie valdžios, konservatoriai—viskas pasikeitė: fabrikai prasidėjo užsidarinėti, bedarbių skaičius augo kiekvieną dieną daugyn ir daugyn. Dabar ne tik kad negausi darbo, bet jo ir už pinigus negali benupirkti. O tuom kaltininkai yra konservatoriai, kurie uždėjo aukštus muitus ant įvežamų iš užrubežio prekių, kas sumažino prekybą. Gerai, kad jiems neilgai beliko valdyti ir šiuom kartu liberalai privalo juos būtinai nugalėti. O tada vėl sugrįš geri laikai.

Pasidrąsindamas pats save, Džekis pradėjo skaitliuoti, kiek dar dienų liko iki dominialių rinkimų. Persitikrinęs, kad rinkimai bus greitai—už 18 dienų, atsistojo ir smarkiais žingsniais nuėjo į miestą.

Buvo jau dešimts valandų vakaro, kada Džekis ėjo pusiau tamsiomis užpakalinėmis miesto gatvėmis, krypčia į gelžkelio stotį. Vienoj iš gatvių jį sulaikė kokia tai moteris.

—Alio Džek!—priverstinai ir pusiau nuvargusiai šypsodamos prakalbėjo jinai.

Džekis pažiūrėjo į moterį, bet nepasakęs nei žodžio su gėda nuleido galvą žemyn ir jo platus liesas veidas paraudo.

—Žinai, Džeki, aš jau senai norėjau tave sutikti, bet nežinojau kur tu randiesi. Man su tavim reikalinga ką nors pakalbėti.

—Aš tau jau senai sakiau, kad tu perstotum apie mane galvoti. Ir dabar galiu pakartoti tiktai tą, ką aš sakiau pirmiau. Po to, kaip tu nuėjai tuo purvinu keliu, mums nebeliko nieko bekalbėti.

—Purvinu keliu! O kas man liko daryti? Tu juk gerai žinai, kad ne iš raskažio nuėjau tuo keliu: reikalinga buvo juk kaip nors gyventi. Po to, kaip mane paleido iš darbo, aš negalėjau daugiau gauti darbo net už pavalgymą. Vestis su manim, kaip tu pirmiau buvai prižadėjęs, tu atsisakei, del to, kad ir tu buvai bedarbis. Kas man liko daryti?

—Pagal tavęs išeina, kad viskuom aš esu kaltas?

—Aš to nesakau, nors dalinai ir tu esi kaltas.

—Ne, Elze, kalta konservatorių valdžia. Jeigu fabrikas, kuriame aš dirbau, nebūtų uždarytas, aš apsivesčiau su tavim. O dabar gyvenk . . . kaip žinai.

Apie vienuoliktą valandą vakaro Džekis priėjo gelžkeliu arčiau stoties. Apsižvalgęs į šonus jis įšoko į tuščią prekinį vagoną, tykiai užsidarė duris, užsižiebė degtuką, apžiūrėjo savo naują kambarį, atsigulė ant grindų ir apklojo pindžaku galvą. Vartydamasis nuo šono ant šono Džekis ilgai gulėjo neužmerktomis akimis. Jis galvojo apie nuskriaustą Elzę, apie savo sunkią padėtį, apie besiartinančius rinkimus, apie sugrįžimą gerų laikų ir . . . ko jis tik neprigalvojo tuo laiku!

Vagono durys tykiai prasidėjo atsiverti. Džekis su baile pašoko ant kojų, bet pamatęs, kad ne policininkas, atsisėdo ant savo suglamžyto pindžako. Pagal balsus jis pažino, kad čion atėjo jo draugai Džanas ir Maikis.

—Sveikas Maiki! Sveikas Džanai!

—O, allo Džek! Tu ką,—vėl sugrįžai į miestą! Na kaip ten kaslink darbų farmose?

—Geriau neklauskit. Bet gerai, kad jūs atėjot. Ar nėra pas jus ko nors užvalgyti?

—Turim tiktai sausos duonos. Imk, jei esi labai alkanas.

—Gerai, Džeki, kad tu išėjai į farmas, o kitaip jau gal būtum belangėj sėdėjęs.

—Ką tu nori tuom pasakyti?

—Užpraeitą naktį mes, kaip ir visada, gulim prekiniam vagone,—apie dešims žmonių buvo susirinkę į vieną vagoną,—ir štai staigiai atsidaro su bildėsiu durys "A nu, išeikite!"—užriko policininkas. Nebuvo kas daryti, visi vienas po kito pradėjo išėkti iš vagono, o mes su Maikiu pro kitas vagono duris—ir duok dieve kojas. Taip ir pabėgom.

—O kitus policija areštavo?

—Žinoma! Šiandieną buvo teismas ir visiems įkirto po du mėnesiu.

—Taip, labai blogai. Užtikrinu jums, kad būtų prie liberalų valdžios, teisėjas būtų juos paleidęs.

—Užbaik tu su tais savo liberalais! Jie visi vienodi.

Paskutinėj dienoj prieš rinkimus Džekis visą dieną lakstė po miestą. Prie susitikimo su savo pažįstamais jis stengėsi jiems įkalbėti, kad jie balsuotų už liberalų kandidatus. O kitą dieną Džekis be kantrybės laukė rinkimų rezultatų. Kada vėlai vakare jis sužinojo, kad liberalai gavo parlamente didžiumą, iš džiaugsmo nežinojo ką ir bedaryti.

—Ura, ura! Liberalai išlošė rinkimus,—sušuko jis pamatęs Džaną ir Maikę.

. . . Prabėgo du mėnesiai nuo to laiko, kaip liberalai atėjo prie valdžios, bet geri laikai, ant kurių taip buvo pasitikėjęs Džekis, nesugrįžo. Su kiekviena diena gyvenimas vis darėsi sunkesnis. Maikį ir Džaną, kurie buvo beveik svarbiausi maitintojai Džekio, suareštavo, kada jie bandė pavogti duonos bulką, ir liberališkas teisėjas juos nuteisė kiekvieną po šešius mėnesius sunkųjų darbų kalėjiman..

Džekis atliko neišeinamoj padėty. Jis kiekvieną dieną po dutris sykius ateidavo į atidarytą liberališkos valdžios kantorą samdymui darbininkų, bet darbo nebuvo.

Toks veltui vaikštinėjimas jam įkirėjo iki gyvo kaulo ir jis vieną dieną atėjęs pareiškė kontorčikui, kad jis iš čion neišeis iki to laiko, iki gaus darbo. Kontorčikas paskambino policijai. Už keletos minučių Džekis buvo policijos stoty.

—Kaip tavo vardas?—paklausė jo riebus policijos viršininkas.

—Džek Mac-Dugal.

—Kiek tau metų?

—Trysdešimt du.

—Vedęs?

—Ne.

—Kur gimei?

—Britiš Kolumbijoj.

—Kur tavo tėvai?

—Pas mane tėvų nėra. Tėvas su motina mirė, o brolį užmušė mainose.

—Kaip senai gyveni šiame mieste?

—Dešimts metų.

—Kuo užsiimi?

—Iiki 30 metų dirbau automobilių fabrike, o . . . likusį laiką . . . be darbo.

—Kokiu būdu gyveni?

—Iš pradžių buvo pas mane dar pinigų, o dabar . . .

—Taip, taip! O dabar kaip gyveni?

—Daugiausiai mane maitino mano drangai, bet jie dabar . . .

—Ką jie dabar?

—Aš dabar ubagauju.

—Meluoji, kalės vaike! Vogti eini! . . Kad laike 24 valandų šitam mieste tavo ir kojos nebūtų, kitaip atiduosim į teismą už valkatystę. Girdi?

—Mister . . .

—Be kalbų. Lauk iš čion! Raudonas šunie . . .

Išėjęs iš policijos stoties, Džekis ilgai galvojo apie tai, kaip su juo pasielgė policijos viršininkas. Jis įsižeidė, kad prie liberalų valdymo forma atliko to-

TORONTE

Toronto Lietuviai Užgyrė Kanados Lietuvių Kongreso Lietuvos Liaudžiai Ginti Tarimus

IŠRINKO KOMITETĄ TARIMAMS GYVENIMAN PRAVESTI

Rugpiūčio 7, penktadieny, Suvienyto Fronto komitetas sušaukė platų Toronto lietuvių susirinkimą išklausymui delegatų raportų iš Kanados Lietuvių Kongreso Lietuvos Liaudžiai Ginti.

Susirinkimą atidarė draugas V. Dagilis, trumpai pažymėdamas susirinkimo tikslą, ir pakvietė susirinkusius išrinkti susirinkimo vedėją ir sekretorių.

Susirinkimui vesti buvo išrinktas draugas A. Frenzelis, o sekretorium V. Dagilis.

Draugas V. Jusaitis raportavo apie kongreso eigą. Apibudino, kaip kongresas praėjo, pažymėdamas, kad jis buvo labai pasekmingas. Didelį entuziazmą ir pasiryžimą išreiškę delegat. sveikindami kongresą. "Žmonės jautės, kad eiti ir važiuoti į Lietuvą ir padėti kovoti už demokratijos atsteigimą," jis pareiškė kalbėdamas apie tų sveikinimų įspūdingumą.

Iš eilės turėjo raportuoti draugė Indrelienė, bet ji pareiškė, kad norinti, kad Raila pirma raportuotų, o ji savo pasakysianti ant galo. Visi jos pageidavimą priėmė.

"Lietuvos tauta, kuri per šimtmečius buvo pavergta Rusijos carizmo," V. Raila pradėjo savo kalbą, "turi daug kovingų tradicijų." Ji kovojusi su carizmu, už Lietuvos nepriklausomybę. Todel ir išeivijoj labai žymiai atsispindį tos kovos.

Amerikos lietuviai pasiuntę Lietuvon 370 milijonų litų, gynimui Lietuvos. Todel Amerikos kartu ir Kanados, lietuviai turi teisę kalbėti apie Lietuvos reikalus. Jo nuomone, įvykusieji Amerikos ir Kanados Lietuvių Kongresai, buvo didelės reikšmės Lietuvos liaudies gynimo klausimu.

Ragindamas Toronto lietuvius darbuotis už Lietuvos liaudies gynimą, pažymėjo, kad "Lietuvos valdžia uždarė visus progresyviškus laikraščius," kad Lietuvos valdžia ant tiek liaudį varžo, kad net asmeninius laiškus tikrina. "Jei mes neveiksime, tai mūsų tarimai ir rezoliucijos paliks be vertės," jis sakė.

Jis pasiūlė išrinkti Toronto Lietuvių Veikiantį Kimitetą Lietuvos Liaudžiai Ginti iš kokių penkių, o paskui leisti organizacijoms iš savo tarpo darinkti po vieną atstovą.

Draugė Indrelienė patvirtino pirmųjų raportus. Prie to pridėjo, kad mažai atydos pranešėjai kreipė į moteris. Visi apsidžiaugę skaniais valgiais laike kongreso, bet nepasakę, kas juos pagamino. Toliau ji ragino drauges moteris imtis didesnio aktyvumo. Vyrai dalinai esą kalti, kad neįtraukią moterų į aktyvų veikimą.

Draugė Indrelienė papeikė visus tuos, kurie vienokiu ar kitokiu būdu atakuoja suvienytą frontą. "Jei kas prisideda prie bendro fronto, tuojau pasako, kad jau nudardėjo kur tai," ji pažymėjo. Bet visi jos patyrimai parodę, kad tame bendrame veikime niekas niekur už skvernų netempia.

Po raportų sekė diskusijos. Apdiskusuota ir nutarta išrinkti aukščiau minėtą komitetą. Į komitetą išrinkta sekanti draugai ir draugės: Indrelienė, Raila, Frenzelis, Vaitkienė ir Ylienė.

Nutarta pasiųsti protesto rezoliuciją Lietuvos valdžiai. Taipgi užuojautos ir solidarumo rezoliuciją Ispanijos liaudžiai, kovojančiai prieš fašistus. Streikuojantiems darbininkams atsišaukus del aukų, surinkta $4.19.

Susirinkime dalyvavo virš 200 Toronto lietuvių, kurie karštai rėmė visus pakeltus klausimus ir raportus.

Reporteris

Labai Gražus "Darb. Žodžio" Metin. Piknikas Toronte

Publikos buvo daug. Oras pasitaikė labai gražus. Pelno gal bus padaryta apie $50 ar daugiau, sąskaitos dar nesuvestos

Draugės moterys ištaisė pikniką restoraną su įvairiais, skaniais valgiais, vadovybėje draugių Linartienės ir Vaitkienės. Ištisą dieną darbavosi 10 draugių moterų, visos pavargę, sušilę, tačiau nuotaika tarpe draugių buvo labai graži, draugiška—smagu buvo žiūrėt.

Nemažas būrys ir vyrų per dieną darbavosi prie visokių vyriškų biznių.

Del publikos buvo visokių reisų, praisų, varžytinių ir kitokių užsiėmimų. Ypatingai publika varžėsi ant **Jurgio Pipiro** dovanos, mat kiekvienas norėjo ją turėti.

Jaučiama, kad ir publika patenkinta metiniu mūsų parengimu. Pas visus buvo gražiausia nuotaika, nebuvo jokių barnių, jokių pykčių nei ženklo, su entuziazmu dalyvavo prie visų žaidimų iki pat sutemai.

Gavome Daug Dovanų

Draugų ir draugių darbštumas ir publikos dalyvumas liūdyja pritarimą laikraščiui. Dar aiškiau matosi tas iš sekančių dovanų "Darbininkų Žodžiui": Drg. G. Kuraitis iš Brooklyno prisiuntė pasveikinimą su $5.00; drg. F. Balčiūnas, laikrodininkas, padovanojo gerą kišeninį laikrodį; drg. Jurgis Sravė prisiuntė didelį, gražų setą stiklų iš 14 štukų; drg. Z. Jakavičienė — kristalinį bliūdą; drg. Grebliauskas—didelį kumpį; drg. M. Paužienė—setą stiklų; drg. A. Daukantas—kišeninį laikrodį; drg. P. Šutienė—gražią savo rankų darbo paduškaitę; drg. M. Sarapienė—moterišką k a l n ieriuką; drg. Linartienė — laikrodį; drg. Literskienė, Linartienės motina,—ridikulį; drg. U. Kevėžienė—mėsos kepsnį; drg. V. Masienė, vestonietė,—keptą vištą, sūrį, tacą, spotkiukus ir puodukus, žodžiu—pilną pietų setą; drg. N. Barčienė, taipgi vestonietė,—gražią metalinę lėkštę; drg. Turkuvienė—sūrį; drg. E. Tailor—didelį keiką; drg. E. Dobrovolskienė—keptą vištą ir drg. Antanavičienė—gražų savo rankų darbo bukietą.

Visiems davusiems dovanas ir padėjusiems dirbti širdingą ačiū.

Drg. F. Adomėlis gal daugiausia už visus yra rūpinęsis padarymui pikniko sekmingu, na ir pasekmes turime gražias. Didelį dėku draugui.

Nemažai dovanų pardavėme iš varžytinių, tačiau dar 4 didelės dovanos pasiliko neparduotos, kurias parduosime vėliaus, gal rudeny, būsimam vajuj.

Jei per klaidą praleidau kurio aukuotojo pavardę, tai prašau pranešti, o tuom tarpu prašau dovonoti už klaidą, jei yra tokia.

Dar kartą "Darbininkų Žodžio" vardu tariu didelį ačiū visiems parėmusiems bei pasidarbavusiems padarymui pikniko sekmingu.

J. Broga

Sūnų ir Dukterų Draugijos Susirinkimas

Šiuomi pranešu, kad Sūnų ir Dukterų Draugijos 1-mos kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks šeštadieny, rugpiūčio 15, 6 Denison, 8 valandą vak.

Visi ir visos atsilankykite, nes be draugijos tarimų išduos raportus kuopos delegatai, dalyvavę Kanados Lietuvių Kongrese, Montreale.

J. P.
Kuopos Sekretorius

Suknelių Siuvėjams

Šiuomi pranešame, kad lietuvių suknelių siuvėjų susirinkimas įvyks 14 rugpiūčio, penktadienį, unijos name, Labor Lyseum, 346-8 Spadina Ave. Kiekvienas ir kiekviena turite būtinai atsilankyti, nes šis susirinkimas bus vienas iš svarbiausių. Jame bus išduotas raportas iš atsibuvusio Kanados Lietuvių Kongreso. Taip pat bus apkalbama apie kainas už darbą, kurios dabar nustatomos besitaikant su bosais. Neužmirškite, draugai ir draugės, kad jūsų neatsilankymas bus jūsų pačių nenaudai. Prasidėjus naujam sezonui prasideda ir visa eilė naujų nesusipratimų.

Dalyvaukite skaitlingai ir apdiskusuokite savo reikalus.

Valdyba

DAR VIENA REFORMISTŲ PARDAVYSTĖ

Toronto.—Gegužės 1 d. išėjo streikan Bassel restorano darbininkai. Streikas tęsėsi iki liepos 29. Darbininkai laikėsi vieningai, nežiūrint jų persekiojimo ir areštų. Pagaliaus bosas susitarė su National Union of Hotel and Restaurant unijos organizatorium Mrs. I. Paton, kuri suorganizavo skebus ir paskelbė, kad streikas baigtas. 35 darbininkai pasmerkė tokią skebų uniją ir nutarė vesti kovą toliau. Bosas nuo senai sakė, kad jis nepripažins jokios unijos, kaip tik jo paties uniją. Pagaliaus atėjo reformistinė ponia Paton, kurios pasitarnavimą bosas mielai priėmė kaipo talką sulaužymui kovingo streiko.

Toronto Lietuvių Jaunuolių Vakarinis Piknikas

Rugpiūčio 15 d., šeštadieny, Westone, prie drg. Masių farmos įvyks L. P. Y. C. (Lietuvių Progresyvių Jaunuolių Kliubo) didelis ir įdomus piknikas.

Piknikas prasidės 6.30 val. po pietų ir tęsis iki vėlai nakties. Bus visokie patogumai: šokiai ant platformos, prie geros muzikos, užkandžiai ir šiaip kitokių pramogų, kuriomis visi būsite patenkinti ir su gera nuotaika grįšite iš pikniko.

Todel kviečiame visus Toronto ir apylinkės lietuvius dalyvauti šiame pirmame tokiame jaunuolių parengime, į kurį jaunuoliai deda visas pastangas, kad padarius įdomiu ir pasekmingu.

Trokai veš nuo Gorevale Ave. ir 6 Denison, nuo 6.30 val. p. p.

Rengimo Komisija

Torontiečių Žiniai

Ateinantį sekmadienį, rugp. 16 d., kurie torontiečiai norėsite važiuoti į Hamiltoną į "Darbininkų Žodžio" pikniką, prašome ateitį ant Gorevale Ave. Trokai veš nuo 12 valandų.

Komitetas

UŽUOJAUTA DRAUGUI URBONAVIČIUI

Patyrę draugo Urbonavičiaus nelaimę, reiškiame jam gilią užuojautą ir linkime greit pasveikti.

Kenoros Lumberdžekiai

kia jau pat, kaip ir prie konservatorių. Pasikeitė tiktai valdžios pavadinimas.

Kad išvengus arešto, Džekis nusprendė išvažiuoti į vergijos kempes ir pragyventi tą žiemą. Kitą dieną Džekis jau buvo vergijos kempėj. Darbininkai tos kempės dirbo plentą. Darbas buvo sunkus, o maitino labai blogai. Darbo diena buvo 8 valandos, už ką darbininkai gaudavo nuo valdžios 20 centų į dieną.

Dirbdamas kempėj Džekis pirmiausiai pradėjo skaityti "Worker." Iš sykio Džekis netikėjo tam, kas tenais parašyta, bet po nekurio laiko persitikrino, kad tenais yra parašyta tikra tiesa. Skaitydamas "Worker" Džekis kiekvieną dieną daugiau suprato politiniuos klausimuos; jis suprato, kad kaip konservatoriai, taip ir liberalai stengiasi susižerti daugiau turtų už pigaus darbo sąskaitą ir palaikyti kapitalistinę sistemą. Ir Džekis pamylėjo tą laikraštį, "Worker," kuris atidarė jam akis. Džekis dabar mažai galvojo apie savo asmenišką padėtį, jis galvojo apie tai, kaip pagerinti padėtis tų 800 darbininkų, kurie dirba su juo kempėje. Džekis žinojo tą, kad jei bus visiems darbininkams geriau, tai ir jam bus geriau.

• • • • •

. . . Šimtai darbininkų užpildė teismo salę. Toje dienoje turėjo įvykti teismas organizatoriaus "Sąjungos vergijos kempių darbininkų" ir streiko vado 800 darbininkų vienos vergijos kempės. Visi buržuaziniai laikraščiai tą dieną buvo užpildyti straipsniais, kad tos sąjungos vadas ir organizatorius—"maskviškas agentas," kad pas jį rasti dokumentai liudyja, kad jis yra gavęs dideles sumas pinigų iš Maskvos del komunistinės propogandos.

Visi žmonės, kurie radosi teismo salėje, pakilo ant kojų. Įėjo storas teisėjas, visiems gerai žinomas liberalas, ir pradėjo skaityti nuosprendį.

—Džek Mac-Dugal, jūs rasti kaltais tame, kad turėjote nelegalius ryšius su Maskva; jūs gavote dideles sumas pinigų iš Maskvos tam, kad iššaukus Kanadoj revoliuciją. Vienas iš darodymų yra tas, kad jūs organizavote kempėj No. 7 nelegališką organizaciją; ramius ir taikius kempės darbininkus jūs sukurstėt prie streiko. Jūs esate apkaltinti pagal 98 sekcija kriminalio kodo, 37 paragrafu.

Jam priteisė tris metus sunkiųjų darbų kalėjimo.

Salėje pasigirdo nepasitenkinimo balsai. Keletas šimtų darbininkų sugniaužę puslėtus kulokus, pradėjo dainuoti: "Sukilkit vergai nužemintieji . . ." Tvarkos dabotojai greitai išsisklaidė po salę, stengėsi padaryti tvarką ir ramybę. Veltui! Garsai vis platėjo, augo vis didyn ir didyn. Ir tame momente Džekis pajuto tą, ko jis niekuomet dar nesitikėjo: tvirtą pasitikėjimą darbininkų pergale ir pasitikėjimą tuo, ką jis padarė ir ką darys po išėjimo iš kalėjimo.

PIPIRNIČIA

PRIETIKIAI BEIEŠKANT JURGIO PIPIRO

(Tąsa)

Apsirengusi vyriškai, einu gatve ir džiaugiuosiu. Merginos, gražiai išsidabinę, tik žiūri pro langus, merkia akį ir kviečia užeiti. Aš, būdama tuo labai patenkinta, nei nejutau, kaip pusę miesto perėjau ir atsiradau prie "bagočiaus" saliūno. Nieko nelaukdama, vyriškai įžengiau vidun.

Saliūne, kaip ir anąkart, žmonių pilna, net daugiau. Mat buvo vakaras ir daugelis džiaugėsi gavę pėdes. Viduje kvapas buvo toks tirštas, kad galėtum kirvį palubėj pakabinti. "Bagočius" pilsto alų, o pats negeria. Už tai jis ir "bagočius."

Aš laikiausi vyriškai ir vaikščiodama ieškojau Jurgio Pipiro. Aš maniau, kad jis nėra koks prastas žmogus, todel ir sukinaus apie tuos, kurie kuomi nors atsižymėjo. Prie vieno stalo sėdėjo vienas gana įtartinas žmogus, nes jis atrodė į kokį agitatorių. Prie jo sėdėjo kiti trys vyrai, montrealiečiai. Pasiklausius paaiškėjo, kad tarp jų eina karštos diskusijos apie kokius tai rinkimus. Po diskusijų sekė balsavimas. Balsavo visi vienas už kitą ir paskui visi kartu už save. To pasekmėj, visi keturi liko išrinkti. "Laikinas Komitetas vėl susiorganizavo," pamaniau. Nebeišlaikydama smalsumo, priėjau prie stalo ir atsisėdau. O jie manęs nepažino.

—Skiuz mi,—sakau jiems.—Mačiau įvykusius rinkimus, todel norėčiau sužinoti, kame dalykas ir nuraminti save, nes aš labai bijau revoliucijos.

—Nebijok,—atsiliepė nepažįstamas svečias.—Revoliucijos kol kas nebus. Čia praėjo rinkimai į pašalpinės draugijos valdybą, kurios trys nariai atsisakė nuo pareigų.

—Tai kas jūs tokie esate?—paklausiau jų.

—Sklokininkai.

—Nesuprantu,—atsakiau, nes tikrai nesuprantu. Gal anarchistų naujas vardas, pamaniau sau viena.—Na, ar jūs turite savo himną?—paklausiau jų.

—Himno dar neturime. Reikės prašyti papės Džekins, kad parvežtų iš steitų. Platformą, tai jau turime. Trumpai suglaudus ji tokia: "Griaut lengviau, negų statyt."

Po to jie visi keturi pradėjo mane prašyti, kad aš dėčiausi prie jų. Bet aš, turėdama kilnesnį tikslą, jiems atkirtau: "Dėkui už suteiktą garbę, bet aš esu susirūpinusi ne griovimu, bet statymu. Aš ieškau Jurgio Pipiro, kad užmegsti su juo neatmezgamą mazgą." Taip tarusi išėjau.

Agnieška

(Bus daugiau)

PLAKTUKO RAPORTAS

Prieš pat Kanados Lietuvių Kongresą, įvyko Pipirničios štabo posėdis, kuriame buvo daug diskusuota apie pasiuntimą reporterio į kongresą. Mano laimei, juomi išrinko mane. Kadangi dabar jau po kongreso, tai galiu išduoti raportą.

Kai tik sužinojau, kad man tenka važiuoti į Montrealą, tuojau pradėjau rengtis. Pirmiausiai paleidau darban Pipirničią. Primaliau pačių karčiųjų pipirų, kad nuvežti Montrealan ir įteikti Jurgiui Pipirui. Ir kaip pasirodė, tai jie buvo labai reikalingi, nes Jurgio laboratoriją išardė ir visus pipirus sukonfiskavo. O kongrese reikėta nemažai pipirų.

Penktadienio vakare leidausi į Union stotį, kur radau ir daugiau Toronto lietuvių. Kai tik storas balsas per radio pranešė, kad traukinys į Montrealą prirengtas, su torontiečiais leidomes pro duris linkui traukinio.

Ant traukinio, teko matyti tautiečius labai vargstant. Nebuvo kur atsigulti. O sėdint, tai negalima užmigti. Bet kuomet daviau visiems pauostyti skanių pipirų, tuomet visi sumigo.

Nuvažiuojam Montrealan. Mus pasitiko daugelis montrealiečių Žiūriu, atkulnuoja ir Pipiras. Apsikabinam ir pasibučiuojam taip karštai, kaip kad aš bučiavausi su savo Zose, kuomet mes dar nevedę buvome, bet rengėmes užmegsti neatmezgamą mazgą.

Kaip pasirodo, tai primetimai Jurgiui Pipirui, kad jis tenai mažai veikia, neteisybė. Tenai, brolyčiai ir sesutės, yra darbo iki kaklo. Ypatingai pastaruoju laiku jis sunkiai kovoja su sklokininkais, kurie nori sutvert susaidę. Pirmam susirinkime jis net sušilęs bepenėdamas juos pipirais. Bet pasekmės buvę geros. Net iš Amerikos atvykusiam antro numerio sklokininkų vadui nepasisekė sutverti sklokininkų susaidę. Jis labai apsidžiaugė, kuomet jis nuo manęs priėmė visą maišą gerų pipirų.

MRS. EWEN IŠVYKO Į BRITISH COLUMBIJĄ

Toronto, Ont. — Draugė Mrs. Ewen, kuri torontiečiams ir visos Kanados darbininkams buvo žinoma kaipo Kanados Darbininkų Apsigynimo Lygos vadovė, išvyko į B. C., kur kartu su savo vyru darbuosis darbininkų naudai. Torontiečiai surengė iškilmingą atsisveikinimą.

SUDBUČIEČIŲ DOMEI

Užgirskit William Gallacher kalbą. Jis yra Anglijos parlamento narys, komunistų partijos atstovas. Kalbės rugpiūčio mėn. 14 d., 8 val. vakare, Palace Rink, Durham St., Sudbury.

Vieta žinoma—didžiausia Sudburio svetainė, ties miesto parku.

Nevėluokite, nes negausite vietų atsisėsti.

Komiteto Narys

CROLL REIKALAUJA BAUST BE PASIGAILĖJIMO

Sudbury, Rugp. 8.—David A. Croll, buvęs Windsoro majoras, o dabar pašalpos ministeris, reikalauja tris Sudburio priemiesčio bedarbius, privertusius pašalpos viršininką duoti jiems pašalpą, bausti be jokio pasigailėjimo. Jiems gręsia kalėjimas iki gyvos galvos.

Apie patį kongresą negalėjau nieko pasakyti, nes delegatai labai greitai kalbėjo ir negalėjau spėti surašyti jų kalbų. Kitas vienas amerikietis pasakė, kad kongresas gali eiti miegoti, tai aš ir išėjau.

Plaktukas

APIE SROVES

Gražus ir prakilnus dalykas turėti būrelį zbitrių vaikučių, bet kartais jie nemalonų zbitką padaro. Štai, ką jie ir man padarė. Skubinau valgyti Nepraustsnukienės iškeptą porkčiapą, kad nepavėlavus į Kanados Lietuvių Kongresą, bet kada nuėjau, tai buvo jau daugiau pusė valandos, kaip kongresas prasidėjo. Kada dalyką ištyriau, tai pasirodė, kad Nepraustsnukienės vaikai atsako mano laikrodį visą valandą vėliau. Matote, kokį nemalonumą padarė vaikiški šposai.

Susiradau mandatų komisiją ir įteikiau savo mandatą, išduotą Pipirničios štabo. Mandatų komisija klausia, kiek aš atstovauju?

—M. Plaktuką, Jackų Dvibarzdį, savo pusbrolį ir pats esi,—atsakiau.

Mandatų komisija man pasakino, kad aš negaliu būti atstovu, nes tik tris asmenis atstovauju. Kongreso šaukimo komiteto esą nutartą, kad kiekvienas atstovas turi atstovauti nemažiau penkių asmenų. Patarė dėvyvauti kaip svečiui.

Negi su mandatų komisija ginsies už krūtinių, o komisijoj buvo dar viena moteris. Nuėjau į svetainės vidurį ir atsisėdau už pakalyje delegatų, paprastų pasiečių tarpe.

Kad pradėjo nuo visokių organizacijų atstovai sveikinti kongresą, tiesiai žiūrėdami į mane, tai aš iš to susijaudinimo nepajutau, kaip nusitvėriau už šale sėdėjusios vienos montrealietės rankos ir ėmiau smarkiai spausdamas kratyti. Moteris pažiūrėjo akis ir žiūri į mane. O aš jaučiaus, kad sveikintojams duodu sveikinimo atsakymą, spausdamas jų dešinę.

Kada sesija pasibaigė, visas delegatus montrealietės vaišino mėsa, kilbasomis, kopustais. Ir aš, susikrapštęs paskutinius centus, nusipirkau tikietą, kadangi svečių veltui neleido, ir atsisėdau sykiu su delegatais pavakarieniauti.

Mums bevakarieniaujant, vienas broliškas delegatas pradėjo išmetinėti, kad kongrese jis terandąs tik vieną srovę.

—Taip, mūsų kongrese yra tik viena priešfašistinė srovė. O kokios srovės tamsta ieškai?—paklausė šale sėdįs delegatas.

—Aš, matot, noriu rasti tokią srovę, kuri visuomet mėgsta būti opozicijoj. Ar jūs tokios srovės Kanadoj visai neturit?

—Turbūt neturime,—a t s a k ė vienas montrealietis delegatas ir pridūrė:—Jeigu tamsta nori rasti srovių, tai geriausiai nueikite į Švento Laurino upę, nes į jį iš miesto suteka visokios srovės. Bet vargiai rasi bent vieną opozicijoj, kuri galėtų bėgti prieš upės tekėjimą.

Kalbos apie sroves nutruko ir vėl skaniai valgėme kiaulės kiną su kopustais, salotais ir pamidorais.

Antroj sesijoj, kad padėti svečiui surasti visas sroves, pasiskolinau pas vieną savo draugą padidinamąjį stiklą ir pradėjau smulkiai tyrinėti kiekvieną delegatą, kokiai srovei priklausė. Darbas buvo sunkus ir ilgas. Artinantis kongresui prie pabaigos, kada jau buvo ištyrinėti visi delegatai, priėjau ir sakau tam broliškam delegatui, kad ir per padidinamąjį stiklą tyrinėdamas tegalejau surasti vieną srovę—priešfašistinį Kanados lietuvių frontą.

—Nejaugi Kanadoj lietuviai taip susivienijo, kad nėra jokios kongrese opozicijos? — jis paklausė.

—Kadangi Kanadą nuo Jungtinių Valstijų skiria St. Lawrence upė, Ontario ežeras, Niagaros upė, Erio ežeras ir visa eilė kitų upių ir ežerų, tai turbūt, tamistos ieškomoji srovė negalėjo prasimušti į Kanadą ir, turbūt, bus veltui mūsų pastangos jį kongrese rasti.

Taip ir užbaigėm srovių tyrinėjimą.

Draugiškai,

Jurgis Pipiras

A. L. D. L. D. 113 Kuopa, Hamilton, Rengia "Darbininkų Žodžio" Naudai

PIKNIKĄ

RUGPIŪČIO 16 DIENĄ, SEKMADIENY, PAS DRG. BURINSKĄ, MOUNTAIN GIER ST., ANT BINKEL'S FARMOS

Bus linksma muzika, šokiai, žaidimai, gėrimai. Bus fantų laimėjimai ir kita. Bendrai pikniko programa bus labai įvairi ir įdomi.

Kviečiame visus arti ir toli gyvenančius lietuvius atsilankyti į šį pirmutinį ir paskutinį tokį didelį ir įdomų parengimą. Pasilinksminsite, kartu ir paremsite darbininkišką laikraštį.

Atvažiuoja daug svečių iš Toronto.

Pradžia 12 val. p. p.

PASTABA: Nuo Queen St. ir Abardeen Ave. kampo veš automobilius iki pikniko. Nuo 12—2 val. p. p.

Jei pasitaikytų lietus, tai piknikas įvyks sekančiam sekmadieny.

RENGĖJAI

Lietuviška Grosernė

Atidariau grosernę ir restoraną, 2123 Frontenac St., Montreal.

Prieinamos kainos, geras pasirinkimas. Prašau užeiti visus lietuvius. Turėsite gerą patarnavimą ir paremsite lietuvį.

T. Subachus

ATIDARĖME ANGLIŲ BIZNĮ
161 Oak Str., Toronto Telefonas: EL 7636
TRINITY COAL AND COKE CO.
Savininkai: A. Undraitis ir C. Endriukaitis
Lietuviai, pirkite anglis pas lietuvius!
Užlaikome visų rūšių anglis. Geras patarnavimas. Teisingas svoris. Prieinamos kainos.
Gyvename **1000 Dundas Str. W.**

Lietuviai! Veskite Savo Reikalus Per DOMINION TICKET OFFICE
143 Queen Street West, Toronto, Ont. Phone WA. 6344
Seniausia ir patinkamiausia šipkarčių kontora. Gyvuoja per 18 metų. Šipkartes, pinigų persiuntimas, pilietybės popierių išėmimas, apdrauda ir daugelis kitų patarnavimų.
S. Heifetz, menedžeris

(THE WORKERS' WORD)
The Lithuanian Workers' Weekly, Published by the "Darbininkų Žodis" Publishing Association, 184 Spadina Ave., Box 31, Toronto, Ont., Canada

Nr. 34 (133)

HITLERIS

MacLeod ir W
Sako Reika
Pas. Taikos

"Jau Laikas Viso Pasaulio Žmonėms
viso Pasitarimus," Sako Jų Re

Suvo Sumanymą Patieks Pasaulinam Taikos Kongresui

ŽUVO 25 J
TRAUKINI
AN

Louisville
Netoli šio m
didelė nelain
žmonės, da
kuomet trau
užbėgo ant
žiavo virš 4
Louisville
rinkiminis m
nakties laik
namo. Troku
lių užbėgo a
kinys ir išta
sus troke bu
iššoko, tie
Manoma, ka
daugelis mir

14 Kanad
Pasaulinį

Toronto,
čio 21 sės
keturiolika
organizacijų
saulinį Taik
atsibus Bru
džioj rugsė
delegatai:

W. J. Syl
ves knygin
Humphrey,
F. H. Sowar
bia universit
iš Toronto,
Fašizmą pir
nas Margare
tono; Mrs.
iš Windsor
komisijos na
ton, iš Otta
E. Pugsley,
Committee
dian Legion
Buck, gener
tijos sekre
Agnes Sharp
Hilda, iš S
Margaret M
Dr. Rose He
mokyklų t
Martin, par

Spėjama,

Užgriuvo
2,700

Kirkland
Lake Shore
griuvo tris
bėjimui dai
patyrę mai
juos gyvus
noma, kad
sutrynė.

Nelaimė
mėse, kur u
dinamą stop
rius, reikia
Spėjama, k
reiks kasti.

Kadangi
bininkai, iš
nos prižiūri
žai kreipia
River nuot
stengiame
reiškė viršį

Kirkland
kasti visi t
gyvi, nes
kuomet ji
tos vietos.